

OVRŠNI POSTUPAK

Dražić, Marina

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:137336>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD
OVRŠNI POSTUPAK

Mentor:
mr. sc. Letnić Renko

Student:
Marina Dražić

Split, kolovoz 2016.

SADRŽAJ

1.UVOD	3
1.1.DEFINICIJA PROBLEMA	3
1.2. CILJ RADA	3
1.3.METODE RADA	3
1.4.STRUKTURA RADA	4
2.OVRŠNI POSTUPAK I NAČELA OVRHE.....	5
3.SUDIONICI OVRHE.....	7
4.RJEŠENJE O OVRSI	7
4.1.SADRŽAJ RJEŠENJA O OVRSI.....	8
5.ŽALBA I PRIGOVOR.....	10
6.OBJEKT OVRHE	11
7.PROVEDBA OVRHE	12
7.1.PROVOĐENJE OVRHE NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE	13
7.2. PRIMJER- RJEŠENJE O OVRSI PLJENIDBOM NOVČANIH SREDSTAVA – TEMELJEM OVRŠNE ISPRAVE	14
7.3.PROVOĐENJE OVRHE NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE	17
8.OBUSTAVA OVRHE	17
9.OBLICI PROVOĐENJA OVRHE	18
9.1.PLJENIDBA NOVČANIH SREDSTAVA NA ŽIRO RAČUNIMA I DRUGIM RAČUNIMA.....	19
9.2.PLJENIDBA DOSPJELE NOVČANE TRAŽBINE OVRŠENIKA-ZAPOSLjenIKA,PLJENIDBA PLAĆE.....	22
9.3. NEPLJENIVE TRAŽBINE.....	23
9.4.PLJENIDBA POKRETNINA.....	24
9.4.1. PRODAJA POKRETNINA.....	24
9.4.2. PRIMJER - RJEŠENJE O OVRSI PLJENIDBOM, PROCJENOM I PRODAJOM POKRETNINA- TEMELJEM OVRŠNE ISPRAVE	26
9.4.3.OVRHA NA VRIJEDNOSNICAMA I UDJELU U KAPITALU	29
9.4.4.OVRHA NA MOTORNIM VOZILIMA	29
9.4.5. PRIMJER - ZAPISNIK O JAVNOJ PRODAJI.....	32
9.5.PLJENIDBA NEKRETNINE	35
9.5.1 ZABILJEŽBA OVRHE.....	35
9.5.2. UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI NEKRETNINE	36
9.5.3. PRODAJA NEKRETNINE	36
9.5.4.NAMIRENJE OVRHOVODITELJA I VJEROVNika	38
10.TROŠKOVI OVRHE.....	39

11. OVRHA U RH VS OVRHA U ŠVICARSKOJ KONFEDERACIJI .	39
11.1 ZAKONSKI OKVIR.....	39
11.2.EKONOMSKI ASPEKTI PROVOĐENJA OVRHA	40
11.3 OVLAŠTI UREDA ZA PROVOĐENJE POSTUPKA OVRHE.....	41
11.4. POSTUPAK PROVOĐENJA OVRHE	41
12.ZAKLJUČAK	44
POJMOVNIK	46
POPIS LITERATURE.....	47
SAŽETAK.....	49

1.UVOD

1.1. Definicija problema

Svaki građanin Republike Hrvatske dužan je u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima sudjelovati u podmiranju javnih troškova i davanja koje nalaže temeljni akt Republike Hrvatske - Ustav. Javna davanja koja su u prvom redu okvirno uređena Ustavom, detaljnije su uređena poreznim propisima koji poreze definiraju kao novčana davanja. Isti su označeni kao prihod proračuna koji se koriste za podmirivanje proračunom utvrđenih javnih izdataka. Stoga je razvidno da s jedne strane imamo porezne obveznike koji uredno podmiruju obveze koje im nameće država. Oni su svjesni sankcija koje im prijete uslijed neplaćanja pa nastoje podmiriti svoje obveze u zakonom predviđenom roku. Dok s druge strane postoje porezni obveznici koji potpuno ili djelomično izbjegavaju podmiriti porezne obveze. Upravo nad takvim obveznicima javnopravna i pravosudna tijela zakonom propisanim prisilnim mjerama pokušavaju naplatiti dug i spriječiti gubitak državnih sredstava

1.2. Cilj rada

Ako unutar jednog porezno-pravnog odnosa nije moguće redovnim putem naplatiti porezni dug, nadležno porezno tijelo će pokrenuti prisilni postupak naplate, u pravnom sistemu prepoznatljiv kao ovršni postupak. On se pokreće nakon što sva ostala sredstva nisu dala očekivani učinak, odnosno svi pravni putovi su iscrpljeni te nisu omogućili naplatu poreznog duga. Činjenično, ovršni postupak ima široku konotaciju i primjenu. A ovim ćemo radom nastojat približiti različite oblike provođenja ovrhe, koje pokreće Porezna uprava, s ciljem naplate svojih potraživanja koje fizička ili pravna osoba nije podmirila u dobroj vjeri. Teorijski dijelom čitatelj će biti upoznat s osnovnom terminologijom, dok ćemo primjerima klasičnog tipa ovršnog rješenja slikovito prikazati kako osnovna terminologija izgleda u praksi.

1.3. Metode rada

Za pisanje ovoga rada korištene su metode dedukcije, analize, sinteze i komparacije. Njihovom primjenom usporedili smo zakone i sam način provođenja ovršnog postupka u Republici Hrvatskoj i Švicarskoj. Dug blokiranih građana segmentiran po vjerovnicima, županijama i djelatnostima unutar Hrvatske statistički smo prikazali uz pomoć grafova i tablica.

1.4.Struktura rada

Tema ovoga rada bit će opis ovršnog postupka kada se Porezna uprava pojavljuje u ulozi ovrhovoditelja te u suradnji s drugim javnopravnim tijelima pokušava prisilnim putem naplatiti svoja potraživanja.

U prvom dijelu poglavljima "Ovršni postupak i načela ovrhe" te "Rješenje o ovrsi" ukazat ćemo na samo poimanje ovršnog postupka sukladno zakonskim propisima navodeći načela koja treba poštivati za provođenje istog. Prikazati ćemo donošenje zakonitog akta okončanjem postupka, navesti sudionike ovrhe te objasniti iskorištavanje žalbenog postupka na donijeto rješenje. U daljnjem nastavku ovoga rada definirat ćemo objekt ovrhe, obustavu ovrhe te detaljnije opisati različite oblike provođenja ovrhe koji su od iznimne važnosti za savladavanje pojmova ovršnog postupka. Po završetku rada pokušat će se odgovoriti na hipotezu

❖ Da li je ovršni postupak nužno sredstvo prisile za naplatu potraživanja ?

2.OVRŠNI POSTUPAK I NAČELA OVRHE

Ovršni postupak je dio porezno–pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava.¹

U poreznom pravu se ovršnim postupkom naziva samostalni postupak tijela kojim ono, u pravilu, ostvaruje svoje zahtjeve iz porezno-dužničkog odnosa. Zahtjevima iz porezno-dužničkog odnosa smatraju se porezi i druga novčana davanja (kamata i novčane kazne).

U postupku provođenja ovršnog postupka primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona, odredbe Ovršnog zakona, Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, Zakona o doprinosima kao i Zakona o općem upravnom postupku.²

Specifičnost ovršnog postupka u poreznom pravu u odnosu na ovršni postupak uređen propisima građanskog prava je u tome što funkciju ovrhovoditelja uz porezno tijelo može imati i nadležni sud zavisno o tome radi li se o pokretninama i imovinskim pravima ili nekretninama. Ako se porezni dug prisilno naplaćuje iz vrijednosti pokretnina i imovinskih prava, za ovrhu je nadležno porezno tijelo a ako je objekt prisilne naplate poreznog duga nekretnina, tada ovrhu na prijedlog poreznog tijela provodi nadležni sud, tj. općinski sud na čijem se području nalazi nekretnina.

Dužnost je poreznog tijela da pazi na dignitet ovršenika i da radnje poduzete u svrhu naplate poreznog duga budu u skladu i razmjeru s visinom poreznog duga. Isto tako obvezno je prilikom provedbe ovrhe pridržavati se načela zabrane prekomjernosti, načela zaštite dostojanstva, načelo specijalne i generalne egzekucije te načelo transparentnosti imovine ovršenika odnosno protivnika osiguranja.

1.Načelo zabrane prekomjernosti odnosno načelo primjerenosti ovršnih mjera visini poreznog duga. Prema ovom načelu zadiranje u imovinu ovršenika je dozvoljeno samo u mjeri u kojoj je to nužno za postizanje cilja. U postupku ovrhe porezno tijelo će prvo plijeniti novčana sredstva na tekućem, žiro i drugim računima koje ima porezni dužnik ali samo do vrijednosti visine poreznog duga. Ako se na taj način ne uspije naplatiti porezni dug dozvoljava se pljenidba pokretnina, a ako nema pokretnina onda se plijene nekretnine ali samo do visine vrijednosti poreznog duga.³

¹ Turković,M.(2016): Ius Info: Službena stranica: članak „Prisilna naplata poreza“:<http://www.iusinfo.hr/DailyContent/Topical.aspx?id=15781>

² Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2015): Porezni vjesnik br.11:„Metodologija rada u ovršnom postupku“

³ Šinković,Z.(2013): Priručnik iz financijskog prava za internu upotrebu,str 64-65

2.Načelo zaštite dostojanstva zahtjeva poštivanje ljudskog dostojanstva i u skladu s tim u ovršnom se postupku ne mogu plijeniti sljedeće pokretne:

1. odjeća, cipele, rublje i drugi predmeti za osobnu uporabu, posteljina, posuđe, pokućstvo, štednjak, hladnjak, televizor, radio prijemnik i druge stvari za kućanstva ako ih ovršenik i članovi njegova kućanstva trebaju za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba,
2. hrana i ogrjev za potrebe ovršenika i članove njegova kućanstva,
3. radna i rasplodna stoka, poljoprivredni strojevi i drugo radno oruđe koje ovršenik kao poljoprivrednik treba za rad na svom gospodarstvu, te sjeme za uporabu i hranu za stoku potrebnu do sljedećeg razdoblja prinosa žetve, kosidbe i sl.,
4. knjige i druge stvari koje ovršenik treba za obavljanje svoje znanstvene, umjetničke ili druge djelatnosti,
5. alat, oruđe, strojevi i drugi predmeti koji su ovršeniku – fizičkoj osobi koja samostalno obavlja djelatnost nužni za obavljanje njegove upisane djelatnosti, te sirovine i pogonsko gorivo za tri mjeseca.⁴

3.Načelo specijalne i generalne egzekucije (ne može se ni ovršenik blokirati nesrazmjerno ono što je dužan, ne cjelokupna njegova imovina već pojedinačno određene dužnikove stvari (točno jasno na točno određenu stvar)

- osobne i realne
- naturalne i novčane
- neposredne i posredne ovrhe i osiguranja

4.Načelo transparentnosti imovine ovršenika odnosno protivnika osiguranja (kako locirati imovinu ovršenika da državna tijela i određene pravne osobe koje vode odgovarajuće evidencije daju ovrhovoditelju, predlagatelju osiguranja, odnosno sudu, podatke o imovini ovršenika, prokazna izjava, prokazni popis imovine).⁵

⁴ Šinković,Z.(2013): Priručnik iz financijskog prava za internu upotrebu, str 64-65

⁵ Triva, S.(1984): Sudsko izvršno pravo, Opći dio, 2. izd., Zagreb, str. 168

3.SUDIONICI OVRHE

U postupku ovrhe sudjeluju ovrhovoditelj i ovršenik. Ovrhovoditelj je osoba koja je pokrenula postupak radi ovrhe neke tražbine te osoba u čiju je korist taj postupak pokrenut po službenoj dužnosti.⁶ U ovom radu porezno tijelo se pojavljuje u ulozi ovrhovoditelja kao aktivna strana u postupku i nadležno je za naplatu poreza određene fizičke i pravne osobe.⁷ Zakonom kojim se uređuje stvarna nadležnost pojedinoga poreznog tijela propisuje se i nadležnost za vođenje ovršnog postupka.

Za vođenje ovršnog postupka odnosno poduzimanja svih radnji, osim ovrhe nad nekretninama, nadležno je porezno tijelo (Porezna uprava), sukladno Zakonu o Poreznoj upravi. Ovrhu nad nekretninama provodi sud na prijedlog nadležnog Državnog odvjetništva, a na temelju zahtjeva poreznog tijela.

Kao pasivna strana u postupku pojavljuje se ovršenik koji je porezni obveznik ili njegov jamac od kojega se naplaćuje porezni dug iz porezno-dužničkog odnosa.⁸ Porezni dužnik je osoba koja ima porezni dug, što ga u roku za dobrovoljno ispunjenje nije platila. Nakon pokretanja prisilne naplate porezni dužnik postaje ovršenik koji je na zahtjev poreznog tijela dužan sastaviti popis imovine u kojem navodi svu svoju pokretnu i nepokretnu imovinu. Isto tako dužan je navesti podatke o tome ima li prema kome novčanu ili koju dugu tražbinu, ima li na računu i kod koga novčana sredstva, prima li i od koga prima plaću ili mirovinu itd.

Na kraju u svojoj izjavi potvrđuje da su podaci koje je dao točni i potpuni i da ništa od svoje imovine nije zatajio. Ovršenik koji na zahtjev poreznog tijela ne da podatke ili da netočne i nepotpune podatke o svojoj imovini i dohotku bit će kažnjen novčanom kaznom, sukladno odredbama Općeg poreznog zakona, odnosno članka 207. stavak 1. točka 15.⁹

4.RJEŠENJE O OVRSI

Prije svega treba razlikovati pojam ovršnog rješenja i rješenja o ovrsi.

Ovršno rješenje je porezno rješenje o utvrđivanju poreza temeljem zakona što uređuju pojedinu vrstu poreza ili temeljem poreznog nadzor koje je postalo izvršno u poreznom postupku.¹⁰

⁶ Ovršni zakon „Narodne Novine“ 112/12, 25/13, 93/14, 55/16

⁷ Anić,I.(2005) : Hrvatska i komparativan javna uprava,str.9

⁸ Šinković,Z.(2013): Priručnik iz financijskog prava za internu upotrebu,str.64-65

⁹ Opći porezni zakon „Narodne Novine“ 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15, 44/16

¹⁰ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2015): Porezni vjesnik br.11:Metodologija rada u ovršnom postupku

Rješenje o ovrsi je rješenje kojim se prisilno naplaćuje porezni dug temeljem ovršnih isprava ili temeljem vjerodostojne isprave (knjigovodstvenog izlista stanja poreznog duga) za one vrste javnih davanja za koje ne postoji ovršna isprava. U praksi se to kod nas obično odnosi na članarinu Hrvatskoj gospodarskoj komori koju su pravne osobe dužne podmirivati. Prije izdavanja rješenja o ovrsi novčanih sredstva poreznom obvezniku upućuje se pisana opomena u kojem mu se pruža mogućnost da podmiri svoja dugovanja u roku od 8 dana te ga se upozorava ako ne podmiri navedena dugovanja poduzimamo mjere ovršne radnje – prisilnu naplatu. Prilikom izdavanja opomene za dodatna pojašnjenja može se koristiti napomena koja je sastavni dio opomene. Ako opomena nije imala učinka i porezni dužnik ni nakon njenog zaprimanja ne plati dužni iznos pokreće će se postupak ovrhe.

Rješenje o ovrsi pljenidbom novčanih sredstva na računu donosi Područni ured Porezne uprave prema prebivalištu poreznog obveznika ili sjedištu istog, dostavlja se Financijskoj agenciji na izvršenje putem portalske aplikacije „e Ovrha“, nakon što postane izvršno.

Službenik koji je od strane pročelnika ovlaštena osoba na portalu „e-Ovrhe“ potpisuje rješenje o ovrsi kao i izvršnost istog i to naprednim elektroničkim potpisom čime se pokreće slanje rješenja elektroničkim putem na izvršenje.

Prije nego što se pristupi ovrsi, na rješenje se stavlja potvrda izvršnosti, odnosno štambilj koji se otisne na rješenje a glasi: “Ovo rješenje je izvršno dana ____ godine“ sa potpisom ovlaštene osobe i pečatom Porezne uprave.¹¹

U slučaju kada Porezna uprava zna da na računu dužnika kod banke ima sredstava, a postoji opasnost da će dužnik izvršenje obveze iz rješenja na neki način spriječiti ili znatno otežati prije nego što rješenje o ovrsi postane izvršno može zatražiti kod banke da provede mjeru osiguranja naplate.

4.1.Sadržaj rješenja o ovrsi

Rješenje o ovrsi sukladno Ovršnom zakonu mora sadržavati:

- naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta,
- ime, odnosno naziv sudionika kome se upućuje, OIB,
- naznaku ovršne ili vjerodostojne isprave na temelju koje se ovrha određuje,
- visinu i vrstu porezne obveze i pripadajućih kamata koje se ovrhom naplaćuju,
- predmet ovrhe,
- način provođenja ovrhe,

¹¹ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2013): Porezni vjesnik br.11:„Metodologija rada u ovršnom postupku“

- troškove ovrhe
- pravni i činjenični temelj
- uputu o pravnom lijeku i
- potpis ovlaštene osobe.¹²

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi od 01.srpnja 2015. godine omogućeno je efikasnije provođenje postupka ovrhe a pod tim mislimo na portalsku aplikaciju e-Ovrhe. Do tada se prisilna naplata obavljala u ispostavama gdje su službenici svakodnevno kontrolirali stanje dugovanja poreznih obveznika za koje su bili nadležni. Ovršne radnje bi se provodile po slobodnoj procjeni nadležnog referenta. Nakon izmjena postupak se počinje provoditi po principu sistemskog određivanja dužnika nad kojima je potrebno pokrenuti postupak naplate dospjelog duga i sistemskog dodjeljivanja dužnika nadležnim referentima u rad. Istovremeno omogućava voditeljima i nadređenima odjela i službi za ovrhu praćenje i uvid u rad službenika te praćenje učestalosti pojavljivanja dužnika na listama dužnika.

Portalska aplikacija e Ovrha omogućava:

- informatizaciju poslovnog procesa koji se sastoji od izdavanja rješenja o ovrsi pljenidbom i prijenosom novčanih sredstva ovršenika po računima, potpisivanje navedenog rješenja naprednim elektroničkim potpisom i dostave istog ovršeniku
- slanje akata (rješenja) na izvršenje u Financijsku agenciju u obliku elektroničke isprave uspostavom sigurne komunikacije
- praćenje statusa rješenja o ovrsi-ovršnog akta od trenutka njegovog izdavanja do trenutka njegovog zaprimanja u Financijskoj agenciji odnosno odbijanja zahtjeva za izvršenje od Financijske agencije¹³

Službenici područnih ureda u svojim zadacima u portalskoj aplikaciji jednom mjesečno dobivaju popis dužnika za koje je potrebno provoditi postupak ovrhe raspoređen po pojedinim preporučenim mjerama. Nadležni službenik može prihvatiti preporuku portalske aplikacije i izdati u informacijskom sustavu preporučenu mjeru, ili može provesti drugu mjeru umjesto preporučene mjere ako ima saznanja o postojanju potrebe za provođenjem iste. Popis dužnika formira se sistemski uz mogućnost korekcije od strane rukovoditelja.

Područni uredi dužni su na vrijeme poduzimati sve ovršne radnje koje su u njihovoj

¹² Ovršni zakon „Narodne Novine“ 112/12, 25/13, 93/14, 55/16

¹³ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2015): Porezni vjesnik br.11 „Metodologija rada u ovršnom postupku“

nadležnosti protiv svih poreznih dužnika, neovisno radi li se o malim ili velikim poreznim dužnicima, kao i mjere osiguranja kako se ne bi dovela u pitanje naplata poreznog duga.

Odgovornost za pravovremeno poduzimanje mjera ovrhe je na nadležnom službeniku, njegovom voditelju odjela za ovrhu te voditelju službe za ovrhu i naplatu.

Pročelnik područnog ureda „pomoćnik pročelnika za naplatu i ovrhu te voditelj odjela za ovrhu dužni su provoditi kontrolu izdanih opomena i poduzetih mjera ovrhe prema listama dužnika i poreznog dugovanja.¹⁴

5. ŽALBA I PRIGOVOR

O provođenju ovrhe porezno tijelo donosi rješenje o ovrsi na koje porezni dužnik ima pravo žalbe ili prigovora u roku osam dana računajući od dana primitka rješenja.¹⁵ Koji će pravni lijek podnijeti, ovisi o tome je li rješenje doneseno na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave. Ako je temelj donošenja rješenja ovršna isprava, ovršenik može u roku 8 dana od dana dostave rješenja podnijeti žalbu. Žalba se podnosi područnom uredu Porezne uprave prema poreznom mjestu odnosno sjedištu. Žalba ne odgađa provedbu ovrhe niti se žalbom na rješenje može pobijati zakonitost ovršne isprave.¹⁶

Ako je temelj donošenja rješenja o ovrsi vjerodostojna isprava onda ovršenik može u roku od 8 dana od dana zaprimanja rješenja podnijeti prigovor koji odgađa izvršenje rješenja o ovrsi, do donošenja rješenja po prigovoru. Prigovor rješava prvostupanjsko porezno tijelo koje je donijelo rješenje o ovrsi dok o prigovoru odlučuje Područni ured rješenjem u roku od 8 dana od dana zaprimanja prigovora. Na rješenje po prigovoru može se podnijeti žalba u roku od 8 dana od dana zaprimanja rješenja po prigovoru ali ne odgađa provedbu ovrhe.

Uputa o pravnom lijeku sadrži naziv tijela kojem se žalba podnosi, porezno tijelo kojem se žalba predaje, rok u kojem se može podnijeti žalba, mogućnost izjavljivanja žalbe usmeno u zapisnik te visinu upravne pristojbe.¹⁷

Nakon podnesene žalbe na rješenje prvostupanjsko tijelo (ispostava ili područni ured porezne uprave) sukladno Zakonu o općem upravnom postupku treba utvrditi da li je žalba dopuštena, podnesena od ovlaštene osobe i da li je podnesena u zakonom propisanom roku. Ako prvostupanjsko tijelo nema zakonske osnove da u žalbenom postupku izmijeni porezni akt

¹⁴ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2015): Porezni vjesnik br.11:„Metodologija rada u ovršnom postupku“

¹⁵ Ovršni zakon „Narodne Novine“ 112/12, 25/13, 93/14, 55/16

¹⁶ <https://gov.hr/moja-uprava/pravna-drzava-i-sigurnost/pravna-zastita/ovrha/1820>

¹⁷ Zakon o općem upravnom postupku „Narodne Novine“ 47/09

odnosno rješenje ili da usvoji žalbu i zamijeni rješenje novim, žalba se proslijeđuje na nadležno postupanje drugostupanjskom poreznom tijelu određenim zakonom (Samostalni sektor za drugostupanjski upravni postupak).

Porezna uprava može u određenim okolnostima koristiti izvanredni pravni lijek poništavanja i mijenjanja svog poreznog rješenja (protiv kojeg je pravodobno podnijeta tužba) do okončanja upravnog spora, iz onih razloga iz kojih bi sud mogao poništiti to rješenje i samo ako se tako otklanjaju nezakonitosti poreznog rješenja te ako se time porezni obveznik ne dovodi u gori položaj. Taj se izvanredni pravni lijek može primijeniti ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- da je postupak okončan rješenjem protiv kojeg nema redovnog pravnog lijeka u pravnom postupku
- da je protiv rješenja pokrenut upravni spor i
- da su uvaženi svi tužbeni zahtjevi.¹⁸

6.OBJEKT OVRHE

Predmet ovrhe mogu biti novčane tražbine koje se nalaze u imovini ovršenika.¹⁹ Pritom nije odlučno iz koje pravne osnove tražbina potječe, tj. Je li riječ o izvan ugovornoj tražbini ili tražbini iz ugovora. Nije odlučno ni je li riječ o dospjelim ili nedospjelim tražbinama, uvjetnim ili bezuvjetnim, tražbinama iz jednostrano ili dvostrano obveznih poslova, a u potonjem slučaju, ni je li riječ o tražbini za koju je već ispunjena protučinidba ili se protučinidba još duguje. Konačno, nije odlučno ni glasi li tražbina na domaću ili na stranu valutu. Prema odredbi čl. 4. st. 5. OZ, predmet ovrhe ne mogu biti tražbine na osnovi poreza i drugih pristojbi. U osnovnim odredbama OZ ne sadržava druga ograničenja koja bi se izrijeком ticala ovrhe na tražbinama ovršenika. Upitno je, međutim, odnosi li se ograničenje iz čl. 4. st. 4. OZ - prema kojem predmet ovrhe ne mogu biti stvari izvan prometa - ujedno i na tražbine. Moglo bi se tvrditi kako je opće načelo ovršnog prava da se ovrha radi naplate ovrhovoditeljeve novčane tražbine može provesti samo na onim predmetima ovrhe koji su podobni za unovčenje, tj. koji su u pravnom prometu.²⁰

Objekt ovrhe može biti imovina (pokretna i nepokretna) te imovinska prava (patenti, tehnička unapređenja, tražbine i slično) i to u pravilu poreznog dužnika (ovršenika).²¹ Ovrha se provodi

¹⁸ Ovršni zakon „Narodne Novine“ 112/12, 25/13, 93/14, 55/16

¹⁹ Rechberger, W. H., Oberhammer, P., Exekutionsrecht (2002) 3. izd., Wien, str.164.

²⁰ Triva, S.(1984) Sudsko izvršno pravo, Opći dio, 2. izd., Zagreb, str. 168.

²¹ Šinković, Z.(2013): Priručnik iz financijskog prava za internu upotrebu, str 64-65

u opsegu koji je potreban za namirenje obveza iz porezno-dužničkog odnosa iz cjelokupne imovine poreznog obveznika. Tijela državne uprave također mogu imati, te najčešće i jesu porezni obvezni, a time mogu postati i porezni dužnici, ako dospjele porezne obveze ne plate u zakonskom roku. Ovrha nad imovinom tijela državne uprave nije dopuštena osim u slučaju ako je tijelo državne uprave dužnik poreznog obveznika. Iznimno, ovrha je dopuštena ako je tijelo državne uprave dužnik poreznog obveznika a o provođenju iste nad tijelom državne uprave obavezno se obavještava nadležno državno odvjetništvo.²²

7.PROVEDBA OVRHE

Rješenje o ovrsi donosi područni ured, mjesno nadležan za utvrđivanje i naplatu poreza te mora bit potpisano od strane pročelnika ili osobe koju on ovlasti.

Predmet ovrhe je ukupna imovina poreznog dužnika ,osim nepljenivih tražbina iz čl.142 i pokretnina iz članka 147. OPZ-a.²³

Porezna uprava provodi ovrhu i na temelju zahtjeva drugog tijela državne uprave npr. za sudske, upravne, javnobilježničke i carinske pristojbe, novčane kazne, troškove prekršajnog postupka i sl. a može provoditi ovrhu i na temelju zahtjeva drugih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave ili tijela jedinica lokalne samouprave.

Ovrha se provodi pod uvjetima propisanim čl. 134. OPZ-a i to:

1. ako je porezni dug poreznog obveznika dospio,
2. ako je Porezna uprava poduzela sve mjere da se porezni dug naplati iz sredstava osiguranja naplate poreznog duga.

Za pokretanje ovrhe odnosno poduzimanje ovršnih radnja prije i nakon donošenja rješenja o ovrsi trebaju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. postojanje dospjelog poreznog duga

Porezni obveznik u roku za dobrovoljno ispunjenje nije platio poreznu obvezu utvrđenu rješenjem o utvrđivanju poreza ili utvrđenu obračunskom prijavom koju porezni obveznik podnosi u propisanim rokovima radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza.

U slučaju kada porezni dužnik u nadležnu ispostavu ne dostavlja sve propisane obračunske prijave (obrazac PDV, obrazac PD, prijava poreza na dohodak i druge obrasce kojima sam utvrđuje poreznu obvezu) nadležna će ispostava donijeti Zaključak kojim će narediti

²² Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2015): Porezni vjesnik br.11:„Metodologija rada u ovršnom postupku“

²³ Opći porezni zakon „Narodne Novine“ 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15, 44/16

obvezniku da dostavi iste u roku od 8 dana . Ako ih ne dostavi postoji vjerojatnost da namjerno onemogućava naplatu poreza jer ne želi prijaviti obvezu. U tom slučaju nadležna ispostava procjenjuje poreznu osnovicu te uz zaključak istu dostavlja Područnom uredu koji izdaje mjeru osiguranja naplate neutvrđenog iznosa porezne obveze rješenjem o zabrani raspolaganja novčanim sredstvima na računu. Ako i nakon izdanog rješenja o osiguranju naplate porezni obveznik ne dostavi tražene obrasce ispostava će izvijestiti Područni ured koji će rješenje o osiguranju zamijeniti Rješenjem o ovrsi.

2. porezno tijelo mora poduzeti sve mjere radi naplate poreznog duga iz sredstava osiguranja naplate

Ako je porezni dužnik dao sredstva osiguranja naplate poreznog duga prije poduzimanja ovršnih radnja, porezno tijelo mora provesti sve raspoložive mjere kako bi porezni dug pokušalo naplatiti iz danih sredstava osiguranja naplate.²⁴

7.1.Provođenje ovrhe na temelju ovršne isprave

Ovršne isprave su:

1. rješenje o utvrđivanju poreza,
2. obračunska prijava koju porezni obveznik podnosi u propisanim rokovima radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza
3. jedinstvena ovršna isprava koja se koristi pri naplati stranih tražbina,
- 4.upravni ugovor i porezna nagodba i
4. druga isprava koja je posebnim zakonom određena kao ovršna isprava.²⁵

Poreznim rješenjem o utvrđivanju poreza, prema zakonu što uređuje pojedinu vrstu poreza ili poreznim nadzorom, utvrđuje se visina porezne obveze određene osobe-poreznog obveznika, te rok za dobrovoljno ispunjenje odnosno plaćanje porezne obveze.

Rješenjem o ovrsi ,temeljem ovršne isprave moraju biti obuhvaćena samo dugovanja utvrđena ovršnim ispravama a ono postaje izvršno dostavom rješenja stranci jer:

- žalba na rješenje o ovrsi ne odlaže izvršenje što znači da nema odgodni učinak, budući da se radi o dugovanju utvrđenom na temelju rješenja o utvrđenju poreza u kojima je određen rok za dobrovoljno plaćanje
- se radi o dugovanjima utvrđenim na temelju obračunskih prijava koje porezni obveznik podnosi u propisanim rokovima radi obračuna i iskazivanja obveze uplate poreza-prema odredbama poreza,što znači da je utvrđeno i dospijeće obveze²⁶

²⁴ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2015): Porezni vjesnik br.11:„Metodologija rada u ovršnom postupku“

²⁵ Ovršni zakon „Narodne Novine“ 112/12, 25/13, 93/14, 55/16

7.2. Primjer- Rješenje o ovrši pljenidbom novčanih sredstava – temeljem ovršne isprave

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA
POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED DALMACIJA**

KLASA: UP/415-02/2016-001/000
UR. BROJ: 513-007-29-08/2016-01
Split, 21. svibnja 2016.

(OIB OVRŠENIKA)

Ministarstvo financija-Porezna uprava, Područni ured DALMACIJA, na temelju članka 4. stavka 5. točke 5. Zakona o Poreznoj upravi ("NN" broj 148/13 do 141/14) te članka 128. stavka 2. i članka 129. Stavak 1. Općeg poreznog zakona ("NN" broj 147/08 do 26/15) u postupku ovrhe radi naplate poreza i drugih javnih davanja od XY iz (adresa i mjesto stanovanja) donosi

RJEŠENJE O OVRSI

pljenidbom i prijenosom novčanih sredstava ovršenika koje ima na računu kod banke - temeljem ovršne isprave

1. Ovršenik _____ iz _____
duguje temeljem ovršnih isprava na dan 21.05.2016.godine iznos od 24.155,44
kuna, (glavnica 22.021,59kuna, kamata 2.133,85kuna)

2. Nalaže se Financijskoj agenciji da provede ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika sa svih ovršenikovih računa i na oročenim novčanim sredstvima, sukladno Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima.

3. Novčani iznos iz točke 1. izreke rješenja za koji je ovrha određena i koji se dostavom rješenja Financijskoj agenciji plijeni ovršeniku, uplaćuje se u korist slijedećih računa:

Naziv	Uplatni žiro račun	Glavnica	Ukupno
	Poziv na broj	Kamate	
1	2	3	4
POREZ NA DODANU VRIJEDNOST	HR121001005-1863000160 68 1201-OIB	11.352,00 1.488,91	12.840,91

²⁶ Zakon o općem upravnom postupku „Narodne Novine“ 47/09

POREZ I PRIREZ NA DOHODAK PO GOD.PRIJAVI	HR691001005-1700036001 68 1619-OIB	3.332,41 621,30	3.953,71
DOP.ZA MO TEMELJEM IND. KAP. ŠT. ZA OS. OB. TEMELJ RJ. PU-DOHODAK	HR121001005-1700036001 68 2224-OIB	334,52 2,98	337,50
DOP.ZA MO TEMELJEM IND. KAP. ŠT. ZA OS. OB. TEMELJ RJ. PU DOHODAK	HR121001005-1863000160 68 8320-OIB	7.002,66 20,66	7.023,32
UKUPNO		22.021,59 2.133,85	24.155,44

4. Nalaže se Financijskoj agenciji obračunati daljnje kamate na glavnice duga iz točke 3. izreke rješenja počev od 22.05.2016. do podmirenja duga. Za iznos obračunatih kamata Financijska agencija je dužna banci izdati nalog da novčani iznos obračunatih kamata prenese ovrhovoditelju u korist računa iz točke 3. izreke rješenja.

5. Troškovi ovrhe određuju se u iznosu od 200,00 kuna, a uplaćuju se na račun HR121001005-1863000160 s pozivom na broj 68 4521-OIB.

6. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Obrazloženje

Temeljem ovršnih isprava ovršenik XY na dan 21.05.2016.g. duguje:

1. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST	<u>11.352,00 kn</u> (glavnica)	<u>1.488,91 kn</u> (kamata)	<u>12.840,91 kn</u> (ukupno)
2. POREZ I PRIREZ NA DOHODAK PO GOD.PRIJAVI	<u>3.332,41 kn</u> (glavnica)	<u>621,30 kn</u> (kamata)	<u>3.953,71 kn</u> (ukupno)
3. DOP.ZA MO TEMELJEM IND. KAP. ŠT. ZA OS. OB. TEMELJ RJ. PU-DOH.	<u>334,52 kn</u> (glavnica)	<u>2,98 kn</u> (kamata)	<u>337,50 kn</u> (ukupno)
4. DOP.ZA MO TEMELJEM IND. KAP. ŠT. ZA OS. OB. TEMELJ RJ. PU DOH.	<u>7.002,66 kn</u> (glavnica)	<u>20,66 kn</u> (kamata)	<u>7.023,32 kn</u> (ukupno)
UKUPNO:	22.021,59 kn	2.133,85kn	24.155,44 kn

Navedena dugovanja utvrđena su na temelju slijedećih ovršnih isprava:

1. Obrazac PDVK za razdoblje od 01.01.2011. do 31.12.2011.godine.
2. Rješenje MF, Porezne uprave, Područnog ureda Split, Ispostava Split, za 2011.godinu, Klasa: UP/I-410-23/12-02/____, Ur.broj: 513-07-17-08/12-02 od 30.03.2012.
3. Rješenje MF, Porezne uprave, Područnog ureda Split, Ispostava Split, za 2011.godinu, Klasa: UP/I-411-23/12-02/____, Ur.broj: 513-07-17-08/12-01 od 30.03.2012
4. Rješenje MF, Porezne uprave, Područnog ureda Split, Ispostava Split, za 2011.godinu, Klasa: UP/I-411-23/12-02/____, Ur.broj: 513-07-17-08/12-01 od 30.03.2012
5. Rješenje MF, Porezne uprave, Područnog ureda Split, Ispostava Split, za 2011.godinu, Klasa: UP/I-411-23/12-02/____, Ur.broj: 513-07-17-08/12-01 od 30.03.2012

Iznos obračunatih kamata iz točke 1. i točke 3. ovog rješenja temelji se na odredbi članka 116. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13 i 26/15).

Nalog za izvršenje iz točke 2. ovog rješenja temelji se na odredbi članka 140. stavak 1. Općeg poreznog zakona te na članki 2., 4 i 5. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine, broj 91/10 i 112/12).

Obračun daljnjih kamata iz točke 4. ovog rješenja temelji se na članku 116. Općeg poreznog zakona i članku 29. stavak 2. Zakona obveznim odnosima (Narodne novine, broj 35/05 i 41/08), a obavlja se primjenom kamatne stope koja se određuje za svako polugodište, na način da se eskontna stopa Hrvatske narodne banke, koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu, uveća za pet postotnih poena.

Iznos troškova ovrhe iz točke 5. ovog rješenja temelji se na odredbi članka 157. Općeg poreznog zakona.

Žalba ne odgađa provedbu ovrhe temeljem odredbe članka 130. stavak 6. Općeg poreznog zakona. U žalbi se ne mogu iznositi okolnosti koje se odnose na zakonitost ovršne isprave kojom je utvrđen porezni dug.

Slijedom navedenog riješeno je kao u izreci rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Ministarstvu financija – Samostalnom sektoru drugostupanjski upravni postupak, u roku od 8 dana od dana dostave rješenja.

Žalba se predaje u dva primjerka ovoj Ispostavi Porezne prema poreznom mjestu odnosno sjedištu neposredno ili putem pošte preporučeno, a može se izjaviti i usmeno na zapisnik.

Na žalbu se plaća upravna pristojba u iznosu od 50,00 kn prema t. br. 3. Tarife upravne pristojbe koja je sastavni dio Zakon o upravnim pristojbama ("Narodne novine" br. 8/96 i 94/14).

MP:

PROČELNIK:

Dostavljeno:

1. XY
2. Financijska agencija
3. Pismohrana – ovdje

7.3.Provođenje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave

Vjerodostojna isprava jest knjigovodstveni izlist – izlist iz informacijskog sustava Porezne uprave (ISPU) o stanja poreznog duga potpisan od ovlaštene osobe poreznog tijela i ovjeren pečatom. Rješenje izdano temeljem vjerodostojne isprave mora obuhvaćati u cijelosti i isključivo dug za koji nema ovršne isprave, odnosno ne može se odnositi na dugove nastale po ovršnim ispravama.²⁷

Rješenje o ovrši, temeljem vjerodostojne isprave, postaje izvršno:

- a) protekom roka od osam dana, od dostave rješenja stranci, ako nije izjavljen prigovor,
- b) dostavom rješenja stranci kojim je odlučeno o prigovoru, ako je istaknut prigovor, budući da ima odgodni učinak ili
- c) protekom roka od petnaest dana od dana kada je obavijest ostavljena na mjestu dostave ako sudionik odbije primiti rješenje ili ako dostava ni nakon drugog pokušaja nije izvršena²⁸

8.OBUSTAVA OVRHE

Prema odredbi članka 135.OPZ-a ovrha se obustavlja po službenoj dužnosti ili na prijedlog ovršenika u sljedećim slučajevima:

1. ako je ovršna isprava nakon pravomoćno dovršenog postupka preinačena, ukinuta ili poništena (npr. Upravni sud pobijani akt može preinačiti, ukinuti ili poništiti ako je podnesena tužba na određeni porezni akt)
2. ako prestanu prava i obveze iz porezno-dužničkog odnosa (plaćanjem, prijebojem i otpisom)
3. ako nema osnove za nastavak postupka zbog razloga zbog navoda dužnika ovršenika.
4. ako se otvori postupak predstečajne nagodbe,
5. ako se otvori stečajni postupak
6. ako se odgodi izvršenje rješenja.²⁹

Još jedan od načina obustave ovrhe po službenoj dužnosti je sklapanje upravnog ugovora.

²⁷ Ovršni zakon „Narodne Novine“ 112/12, 25/13, 93/14, 55/16

²⁸ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2015): Porezni vjesnik br.11:„Metodologija rada u ovršnom postupku“

²⁹ Opći porezni zakon „Narodne Novine“ 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15, 44/16, čl.143.

Naime člankom 91. b OPZ-a propisano je da porezno tijelo i porezni obveznik mogu radi namirenja dospjelog poreznog duga sklopiti upravni ugovor ako su za to ispunjeni uvjeti.

Sklapanjem ugovora ovrha će se obustaviti po službenoj dužnosti samo a iznos poreznog duga obuhvaćenih upravnim ugovorom. Upravni ugovor se može odnositi na namirenje poreznog duga u cijelosti ili djelomično. O obustavi ovrhe odlučuje rješenjem nadležno porezno tijelo koje je ovrhu pokrenulo te o tom obavještava Finu da je plaćanje odgođeno sklapanjem upravnog ugovora.³⁰

Kada se porezni dug ne može naplatiti niti u postupku ovrhe otpisuje se kao ne naplativ, u skladu sa člankom 137. Općeg poreznog zakona, i to u slučaju:

- ako je ovršenik umro, a nije ostavio pokretnine ni nekretnine iz kojih se može naplatiti dug
- ako postoji pravomoćno rješenje o zaključenju stečajnog postupka nad pravnom osobom ili o brisanju iz sudskog registra a ne postoji osiguranje duga
- ako postoji pravomoćno rješenje o sklopljenoj predstečajnoj nagodbi kojom je utvrđeno da se dug otpisuje
- ako se u stečajnom postupku nad dužnikom pojedincem ispune pretpostavke za oslobođenje od preostalih obveza propisane odredbama Stečajnog zakona.

Isto tako ako bi izvršenje naplate poreznog duga dovelo u pitanje osnovne životne potrebe dužnika i članova njegova kućanstva, porez se može, iznimno na njegov zahtjev otpisati u cijelosti ili djelomice.³¹

9.OBLICI PROVOĐENJA OVRHE

Ako se dug ne naplaćuje ovrhom na novčanim sredstvima (na računu ovršenika) Područni ured je dužan izvršiti provjeru imovine, odnosno ovlašteni službenik koji obavlja ovrhu treba obaviti provjeriti radi poduzimanja daljnjih mjera ovrhe i mjere osiguranja.

- da li porezni obveznik ima novčanih potraživanja prema svojim dužnicima
- da li ima vlasničke ili vjerovničke vrijednosne papire
- da li ima poslovnog udjela u kapitalu kod drugih društava
- da li ima i koliko registriranih osobnih ili teretnih vozila
- da li ima drugu pokretnu imovinu podobnu za pljenidbu i prodaju
- da li je knjižni ili vanknjižni vlasnik nekretnine i dr.³²

³⁰ Zakon o općem upravnom postupku „Narodne Novine“ 47/09

³¹ Opći porezni zakon „Narodne Novine“ 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15, 44/16, čl. 137

Navedenu provjeru imovinu treba provesti najkasnije u roku 30 dana od blokade računa kada se pljenidbom novčanih sredstava dug ne naplaćuje.

Ovrha se može provesti na pljenidbom na novčanoj tražbini ovršenika, pokretninama (gotov novac, vrijednosni papiri-vrijednosnice, gotovi proizvodi, poluproizvodi, sirovine, patent, tehnička unapređenja i druga prava), drugim imovinskim pravima, te na nekretninama.³³ Radi osiguranja naplate poreza, u postupku ovrhe može se upisati zalog i/ili hipoteka na pokretninama i/ili nekretninama ovršenika. Za porezno tijelo posebno je značajan institut založnog prava na nekretninama zato što se ovrha na nekretnini provodi putem suda, najčešće nakon što su sve ostale mjere ovrhe koje samostalno provodi porezno tijelo iscrpljene pa se upisom založnog prava na nekretnini sprječava nastupanje zastare prava na naplatu poreznog duga.³⁴

9.1.Pljenidba novčanih sredstava na žiro računima i drugim računima

Provedba ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika počinje donošenjem Rješenja o ovrsi pljenidbom novčanih sredstava na računu i oročenim novčanim sredstvima-blokada računa. (primjer br.12.1). Ovrha na novčanim sredstvima provodi se sukladno odredbama zakona,kojim je omogućeno da se plijene sredstva ne samo sa kunskih i deviznih računa već i na njegovim novčanim sredstvima na temelju štednih uloga te oročenim sredstvima po isteku ugovora o oročenju.³⁵Rješenje o ovrsi porezno tijelo više ne dostavlja banci već Financijskoj agenciji koja vodi jedinstveni registar računa i očevidnik redoslijeda osnova za plaćanje i stanju njihove izvršenosti po pojedinom ovršeniku kao jedinstvenu bazu podataka u elektroničkom obliku.Na temelju zaprimljenog rješenja o ovrsi, Fina daje nalog banci kod koje ovršenik ima otvoren jedan ili više računa,da prema podacima koji su navedeni u nalogu,izvrši pljenidbu novčanih sredstava na računu ovršenika odnosno da izvrši plaćanje sa računa ovršenika na uplatne račune navedene u rješenju o ovrsi.³⁶Nalog za izvršenje rješenja o ovrsi Financijska agencija daje bankama onim redom kojim su računi ovršenika navedeni u Rješenju o ovrsi na način da se rješenje izvršava najprije na računima a zatim na oročenim novčanim sredstvima ovršenika u svim bankama prema osobnom identifikacijskom broju ovršenika i bez njegove suglasnosti.

³² Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2015): Porezni vjesnik br.11:„Metodologija rada u ovršnom postupku“

³³ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2015): Porezni vjesnik br.11:„Metodologija rada u ovršnom postupku“

³⁴ Kontrec,D.(2016) HGK- Sektor za trgovinu:Stjecanje prava vlasništva na nekretnini u ovršnom postupku,br.23

³⁵ Pravilnik o načinu provedbe ovrhe na novčanim sredstvima banke („Narodne novine“ broj 6 /13)

³⁶ <http://www.fina.hr/Default.aspx?sec=1490>

Kada se rješenje izvršava radi naplate duga u kunama, sredstva s deviznog računa poreznog dužnika preračunavaju se u kune po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke s danom izvršenja.³⁷ Ako rješenje o ovrši nije izvršeno u cijelosti odnosno ako nema dovoljno sredstva na računu Fina daje nalog bankama da blokiraju sve ovršenikove račune i zabrane raspolaganje oročenim novčanim sredstvima te o istom obavještava Poreznu upravu.

Područni ured Porezne uprave prati naplatu po donesenom rješenju i kada utvrdi da postoje razlozi za obustavu ovrhe donosi rješenje o obustavi ovrhe te ga dostavlja Fini i ovršeniku.

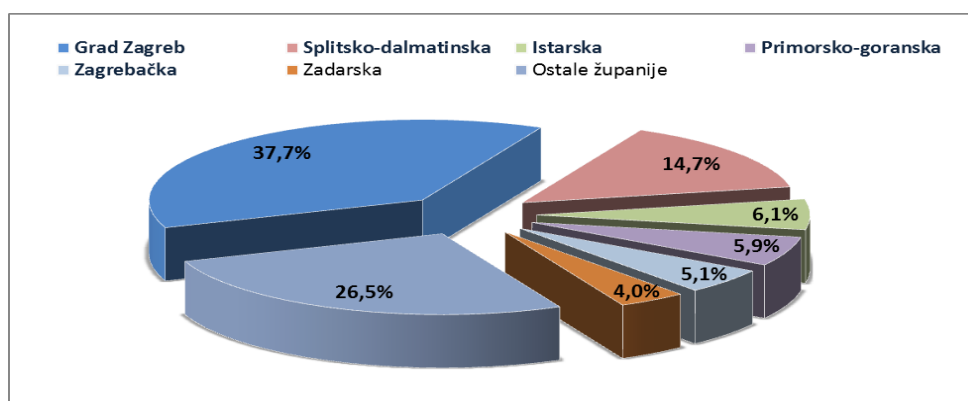
Ako se dug ne naplati blokadom računa u roku od 30 dana područni ured dužan je poduzeti mjere osiguranja naplate duga na nekretninama ili pokretninama.

U slučajevima kada možemo pretpostaviti da bi porezni obveznik mogao otuđiti imovinu ili se radi o većim iznosima dugova za koje smatramo da se neće naplatiti u razumnom roku s obzirom na ostvareni promet po računima, Područni ured poduzima mjere osiguranja i prije ili istovremeno kada i blokadu računa.³⁸

Ukoliko Financijska agencija utvrdi da nije moguće izvršiti osnovu za plaćanje vraća se podnositelju uz obrazloženje a troškove vraćanja osnove za plaćanje snosi podnositelj.

Ako porezni obveznik ne zaprimi rješenje o ovrši te za blokadu računa sazna u trenutku kada će htjeti raspolagati sa svojim sredstvima na računu može se obratiti u najbližu poslovnicu Fine gdje će usmeno, bez naknade dobiti podatak o vrsti osnove po kojoj je blokiran i od koje institucije.

Grafikon 1. Udjel iznosa neizvršenih osnova poslovnih subjekata po županijama – stanje 30. 06. 2016. god

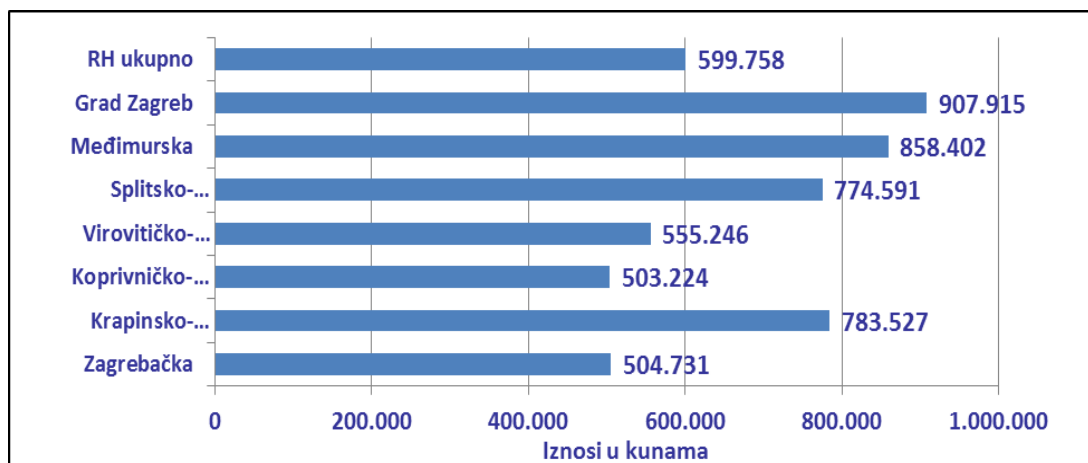
Izvor: Fina <http://www.fina.hr/Default.aspx>

³⁷ Zakon o deviznom poslovanju: NN 96/03 do 76/13

³⁸ Pravilnik o načinu provedbe ovrhe na novčanim sredstvima 91/10 do 112/12

Tako je prema službenim podacima Financijske agencije³⁹ (grafikon 1.) na dan 31.05.2016. god. od ukupnog broja blokiranih poslovnih subjekata po županijama najzaduženijih bilo u Gradu Zagrebu odnosno 37,7% (7,2 milijarde kn) što nas i ne iznenađuje jer je Zagreb ipak glavni grad. Prema istom kriteriju prate ga poslovni subjekti Splitsko-dalmatinske županije sa udjelom od 14,7% (2,8 milijardi kn). Nakon toga slijede Istarska županija s 6,1% (1,2 milijarde kn), Primorsko-goranska županija sa 5,9% (1,1 milijarda kn), Zagrebačka županija s 5,1% (1 milijarda kn) te na kraju Zadarska županija s 4,0% (0,8 milijardi kn). Na poslovne subjekte navedenih šest županija odnosilo se 73,5% svih neizvršenih osnova za plaćanje u Republici Hrvatskoj dok je ostatak od 26,5% iznosa disperzirano na ostalih 15 županija.

Grafikon 2. Prosječan iznos duga blokiranih poslovnih subjekata po županijama - na dan 30. 6. 2016.

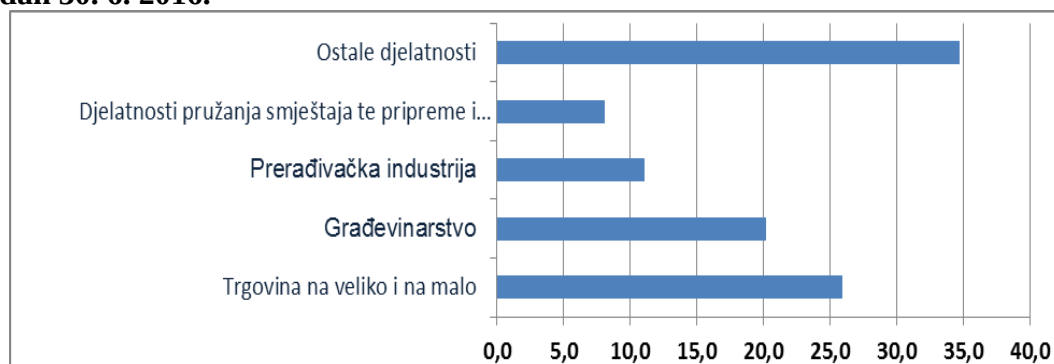
Izvor: Fina, <http://www.fina.hr/Default.aspx>

Promatraju li se dospjele neizvršene osnove za plaćanje prema prosječnom iznosu duga, najzaduženiji su blokirani poslovni subjekti Grada Zagreba sa 907,92 tisuće kuna, a slijede oni Međimurske županije sa 858,40 tisuća, Krapinsko-zagorske sa 783,53 tisuće te Splitsko-dalmatinske županije sa 774,59 tisuća kuna dospjelih neizvršenih osnova. Prosječan iznos navedenih osnova na razini Republike Hrvatske iznosi 599,76 tisuća kuna, što je za 1,9% više nego prije godinu dana, kada je prosječan dug iznosio 588,56 tisuća kuna.

Najmanji je prosječni iznos duga po poslovnom subjektu u Požeško-slavonskoj županiji (285,33 tisuće kuna).

³⁹ Izvor: Fina <http://www.fina.hr/Default.aspx>

Grafikon 3. Udjel neizvršenih osnova blokiranih poslovnih subjekata po djelatnostima na dan 30. 6. 2016.

<http://www.fina.hr/Default.aspx>

Promatrano po djelatnostima, na zaduženost cjelokupnoga gospodarstva Republike Hrvatske najviše utječu blokirani poslovni subjekti iz područja trgovine na veliko i na malo, na koje se na dan 30. lipnja 2016. g. odnosilo 5 milijardi kuna ili 25,9% ukupnoga iznosa dospjelih neizvršenih osnova za plaćanje. Po visini duga slijede poslovni subjekti iz područja građevinarstva sa 3,9 milijardi kuna duga i udjelom od 20,2%. Prerađivačka je industrija na trećem mjestu, sa 2,1 milijardu kuna neizvršenih osnova i udjelom od 11,1%, a slijede djelatnosti pružanja smještaja sa 1,6 milijardi kuna i udjelom u ukupnom iznosu od 8,1%. Ostatak udjela otpada na ostale djelatnosti u iznosu od 6,9 milijardi kuna i udjelom od 34,7%. A najzaduženiji u toj kategoriji su poslovni subjekti u području opskrbe vodom, gospodarenja otpadom te djelatnosti sanacije okoliša.⁴⁰

Za kraj ovih statističkih podataka još moramo navest da je na dan 30. lipnja 2016. godine prema podacima iz Fine bilo blokirano 32.045 poslovnih subjekata (pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju registriranu djelatnost) dok je ukupna vrijednost neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata iznosila je 19,2 milijarde kuna.

9.2. Pljenidba dospjele novčane tražbine ovršenika-zaposlenika, pljenidba plaće

Rješenje o ovrsi dostavlja se ovršeniku – zaposleniku te njegovom poslodavatelju.

Ovršna radnja provodi se tako da rješenje nalaže poslodavatelju da dio plaće zaposlenika i drugih primanja iznad iznosa minimalne plaće u RH umjesto zaposleniku isplati u korist propisanih računa u svrhu podmirenja poreznog duga.⁴¹

Poslodavatelj može osporiti tražbinu u roku od osam dana iz razloga kao što su da zaposlenik

⁴⁰ FINA-Službena stanica: <http://www.fina.hr/Default.aspx>

⁴¹ Vidović, A.: RRIF(2016): Ovrha na plaći-novosti u 2016, br.2, str135-139

nije zaposlen kod poslodavatelja ili je već blokiran od strane drugih institucija.

Ako poslodavatelj u roku od osam dana od dana primitka naloga nije osporio tražbinu, a niti izvršio nalog poreznog tijela, Porezna uprava će donijeti rješenje o pljenidbi njegovih novčanih sredstava. U rješenju o pljenidbi tražbine treba naznačiti broj računa i druge podatke potrebne za pravilnu uplatu i evidentiranje tako naplaćenog poreza.

Ako se radi o poreznom dužniku koji nema sredstva na računu ili ako nije moguća pljenidba plaće poduzimaju se mjere ovrhe na drugoj imovini u cilju naplate poreznog duga.

Tražbine po osnovi mjenica i drugih vrijednosnih papira (vrijednosnica) koje se mogu prenijeti naledem (indosamentom) plijene se na način da ih ovrhovoditelj uzme u posjed.⁴²

9.3. Nepljenive tražbine

U postupku ovrhe se ne mogu plijeniti slijedeće ovršenikove tražbine:

1. Po osnovi plaće i s plaćom izjednačenih primanja do iznosa minimalne plaće u Republici Hrvatskoj utvrđene prema propisu o minimalnoj plaći.(u 2016.godini u bruto iznosu od 3.120,00 kn)
2. Novčani primici koji su izuzeti od oporezivanja prema posebnim propisima.⁴³

Ovrha se može provesti isključivo na dijelu primanja kako i sam zakon nalaže čime se osigurava jednako postupanje prema svim građanima RH te se poštiva pravo na egzistencijalni minimum prema kojem svaki zaposleni ima pravo na zaradu i dostojan život⁴⁴.

Kao što smo gore i naveli pod točkama primitke koji se ne mogu plijeniti možemo podijeliti na ograničenje ovrhe koje predstavlja dijelove plaće koji se mogu plijeniti samo do određene granice te na primitke izuzete od ovrhe temeljem drugim zakona kao Obiteljski zakon, Ovršni zakon, Zakon o braniteljima i dr. U tu skupinu spadaju primanja po osnovi zakonskih uzdržavanja, naknada zbog tjelesnog oštećenja, rodiljne i roditeljske novčane potpore, primanja po osnovi socijalne skrbi, doplatka za djecu, potpore za invalidnosti radnika i dr.

Bitno je napomenuti da te primitke radnika treba uplaćivati na poseban račun, u praksi najčešće zvan zaštićeni račun (oznake 35) što bi bilo jamstvo da sredstva uplaćena po toj osnovi neće “ući” u ovrhu.⁴⁵

Zakonski je regulirana odnosno uvedena mogućnost otvaranja zaštićenog računa na koji se

⁴² FINA-Službena stanica: <http://www.fina.hr/Default.aspx>

⁴³ http://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Lists/mislenje33/Display.aspx?ID=18739

⁴⁴ RRiF(Računovodstvo, revizija i financije) br.2/16

⁴⁵ <http://www.isplate.info/zasticeni-racun.aspx>

uplaćuju sredstva izuzeta od ovrhe i koja se shodno tome neće moći plijeniti uz uvjet da je obveznik dužan uputiti Finu o istom.

9.4.Pljenidba pokretnina

Prije popisa i prodaje imovine Porezna uprava dužna je poreznom dužniku dostaviti Rješenje o ovrši pljenidbom, procjenom i prodajom nekretnina (primjer br.12.2) te uz to dostavlja i Poziv za popis pokretne imovine za točno određen dan i sat.

Na temelju rješenja koje je postalo izvršno pokretnine popisuje i procjenjuje ovlašteni djelatnik Područnog ureda te o popisu pokretnina vodi Zapisnik u kojem navodi sve potrebne podatke, druge pojedinosti koje su se desile tijekom popisivanja te nalog o zabrani raspolaganja zaplijenjenim pokretninama.⁴⁶

Porezna uprava procjenom utvrđuje vrijednost pokretnina koje se plijene vodeći računa da se cijena određuje u iznosu koji bi se mogao postići na javnoj prodaji.

Pokretnine koje su kod ovršenika ovrhovoditelj popisuje i plijeni (pljenidbeni popis).

Popisat će onoliko pokretnina koliko je potrebno za namirenje poreznih tražbina i troškova a prvenstveno se popisuju pokretnine koje se najlakše mogu unovčiti.⁴⁷

Pokretnine osim novca, dragocjenosti i vrijednosnih papira (vrijednosnica) ostavljaju se kod ovršenika, ako se time ne ugrožava ovrha. Zaplijenjene pokretnine koje ostaju kod ovršenika treba označiti stavljanjem pečata ili na drugi način. To se primjenjuje i na pljenidbu pokretnina koje su kod treće osobe koja ih je spremna predati. Ako ne pristane na popis i predaju stvari ovršenika, porezno tijelo donosi rješenje s nalogom za predaju istih. Ako treća osoba u roku od osam dana ne izvrši nalog poreznog tijela, porezno tijelo će se naplatiti iz imovine treće osobe. Ako ovršenik namjerno ili krajnjom nepažnjom uništi, ošteti ili otuđi popisane stvari, ovrhovoditelj će podnijeti kaznenu prijavu nadležnom tijelu. Ovrhovoditelj je po pisanom sudskom nalogu ovlašten pretražiti stambene prostorije, poslovne prostorije i spremnike. Ako u tom postupku u stambenim ili poslovnim prostorijama nije nazočan ovršenik ili član njegove obitelji, ovrhovoditelj mora kao svjedoke pozvati dvije punoljetne osobe. U provođenju ovog postupka od pljenidbe su isključene određene pokretnine, kojima se osigurava minimum za egzistenciju kako ovršenika tako i njegove obitelji.

Porezna uprava pljenidbom stječe založno pravo na zaplijenjenoj imovini a Zapisnik o popisu pokretnina potpisuju ovrhovoditelj i osobe koje su bile nazočne popisivanju.

⁴⁶ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2013):Porezni vjesnik br.11,“Metodologija rada u ovršnom postupku“

⁴⁷ Zakon o upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima („NN“121/05)

9.4.1.Prodaja pokretnina

Nakon popisanih pokretnina provodi se javna prodaja te se postupak ne smije neopravdano odugovlačiti.

Pokretnine čija je procijenjena vrijednost veća od 50.000,00 kn nalaze se u očevidniku, koji je javan a vodi ga Fina.⁴⁸ Svrha očevidnika je naime da sadrži podatke o strankama, podatke o vrsti, kvaliteti i količini plijenjenih stvari, procijenjenoj vrijednosti pokretne stvari te drugim uvjetima prodaje i ročišta za dražbu. Svi podaci iz očevidnika koje Fina dobiva od Porezne uprave za zainteresirane kupce dostupni su putem interneta.

U situaciji kada je zaplijenjena lako kvarljiva roba, ovrhovoditelj može u nazočnosti ovršenika unovčiti takvu robu neposrednom pogodbom.

Javna prodaja uvijek se oglašava, a oglas sadrži podatke o mjestu, danu, satu i načinu prodaje, te opis predmeta koji se prodaju i početna cijena. Oglas o javnoj prodaji objavljuje se na mjestu gdje se stvari prodaju i mora biti vidno istaknut a isto tako dostaviti ovršeniku najmanje 5 dana prije javne prodaju. Ovrhovoditelj će po službenoj dužnosti objaviti oglas u dnevnom tisku ako je procijenjena vrijednost pokretnina veća od 200.000,00 kn.⁴⁹

Javna prodaja može započeti kada se prijave najmanje dva kupca pod uvjetom da to nisu ovršenik i službena osoba zaposlena u poreznim tijelima. Radi eliminacije neozbiljnih kupaca, porezno tijelo može uvjetovati sudjelovanje na javnoj dražbi polaganjem jamčevine do 20 % vrijednosti utvrđene procjenom. Već na prvoj javnoj prodaji pokretnine se mogu prodati po nižoj cijeni od utvrđene vrijednosti, ali ne nižoj od dvije trećine utvrđene cijene. Nova javna prodaja može se održati u roku koji ne može biti kraći od pet dana od prve javne prodaje, na kojoj se pokretnine ne mogu prodati po cijeni nižoj od polovice vrijednosti utvrđene procjenom. Ako se pokretnine ne prodaju ni na drugoj javnoj prodaji, porezno tijelo može odlučiti o načinu prodaje, ali mora voditi računa o ekonomičnosti postupka, što znači da cijena ne bi smjela biti niža od troškova ovrhe.

O javnoj prodaji ovrhovoditelj je dužan voditi zapisnik⁵⁰ u koji se unose svi podaci o načinu i tijeku prodaje a potpisuje ga ovlaštena osoba ovrhovoditelja, ovršenik i kupac. Zapisnik o izvršenoj javnoj prodaji pokretnina (primjer br. 12.3) dostavlja se ovršeniku u roku od tri dana od dana izvršene prodaje.

⁴⁸ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2013):Porezni vjesnik br.11“Metodologija rada u ovršnom postupku“

⁴⁹ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2013):“Porezni vjesnik br.11Metodologija rada u ovršnom postupku“

⁵⁰ FINA-službena stranica:<http://www.fina.hr/Default.aspx>

9.4.2. Primjer - Rješenje o ovrsi pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnina-temeljem ovršne isprave

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA
POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED DALMACIJA
KLASA: UP/415-02/2016-001/000
URBROJ: 513-007-29-08/2016-01
Split,

(OIB OVRŠENIKA)

Ministarstvo financija-Porezna uprava, Područni ured Split, na temelju članka 4. i članka 17. Zakona o Poreznoj upravi (Narodne novine broj 25/12 i 112/12) te članka 128. stavka 2. i članka 129. stavak 1. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12 i 73/13) u postupku ovrhe radi naplate poreza i drugih javnih davanja od _____XY_____ iz (adresa i mjesto stanovanja) donosi

RJEŠENJE O OVRSI

**pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnina
- temeljem ovršne isprave**

1. Ovršenik _____XY_____ iz _____
duguje temeljem ovršnih isprava na dan 07.08.2013.godine iznos od 32.385,65 kuna,
(glavnica 30.021,69 kuna, kamata 2.363,96 kuna)
po računima kako slijedi:

Naziv	Uplatni žiro račun	Glavnica	Ukupno
	Poziv na broj	Kamate	
1	2	3	4
DOP.ZA MO TEMELJEM IND. KAP. ŠT. ZA OS. OB. TEMELJ RJ. PU.	1001005-1700036001 68 2046 – OIB	4.270,67 335,79	4.606,46
TROŠKOVI PRISILNE NAPLATE KOJU VODI PU	1001005-1863000160 68 4251 – OIB	304,98 0,00	304,98
DOP.ZA MO–ZA OSIG. PO OSN. ZA KOJE OBVEZU DOP. UTVRĐUJE RJEŠENJEM	1001005-1863000160 68 8214 – OIB	12.812,03 1.007,38	13.819,41
DOP.ZA ZO-ZA OSIG. PO OSNOV.ZA KOJE OBV. DOP.	HR121001005-1863000160 68 8478 – OIB	12.207,05 987,75	13.194,80

UTVRĐ. PU RJEŠENJEM			
DOP. ZA ZO ZAŠT. ZDR. NA RADU – ZA OSIG. PO OSN. KOJE UTVRĐUJE PU RJEŠENJEM	HR121001005-1863000160 68 8591 – OIB	426,96 33,04	460,00
UKUPNO		30.021,69	32.385,65
		2.363,96	

2. Naplata duga iz točke 1. izreke te daljnjih kamata provest će se pljenidbom, procjenom i prodajom pokretnina.

10. Ovršeniku se privremeno zabranjuje raspolaganje imovinom u smislu osiguranja izvršenja obveze do obavljanja popisa pokretnina.

11. Troškovi ovrhe određuju se u iznosu od 200,00 kuna, a uplaćuju se na račun HR1210010051863000160 s pozivom na broj 68 4521-OIB. Ostali troškovi koji nastanu provedbo ovog rješenja utvrdit će se posebnim rješenjem, u roku osam (8) dana od dana nastanka.

12. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Obrazloženje

Temeljem ovršnih isprava ovršenik XY na dan 15.07.2016. g. duguje:

1. DOP.ZA MO TEMELJEM IND. KAP.	<u>4.270,67 kn</u>	<u>335,79 kn</u>	<u>4.606,46 kn</u>
2. ŠT. ZA SAM. OB. TEMELJ. RJ. PU	(glavnica)	(kamata)	(ukupno)
3. TROŠKOVI PRISILNE NAPLATE KOJU PROVODI PU	<u>304,98 kn</u> (glavnica)	<u>0,00 kn</u> (kamata)	<u>304,98 kn</u> (ukupno)
4. DOP.ZA MO ZA OSIG. PO. OSN. ZA KOJE OBV.DOP UTVRĐUJE PU RJ.	<u>12.812,03 kn</u> (glavnica)	<u>1.007,38 kn</u> (kamata)	<u>13.819,41 kn</u> (ukupno)
5. DOP.ZA ZO ZA OSIG. PO. OSN. ZA KOJE OBV.DOP UTVRĐUJE PU RJ.	<u>12.207,05 kn</u> (glavnica)	<u>987,75 kn</u> (kamata)	<u>13.194,80 kn</u> (ukupno)
6. DOP.ZA ZO ZAŠT.ZA OSIG. PO. OSN. ZA KOJE OBV.DOP UTVRĐUJE PU RJ.	<u>426,96 kn</u> (glavnica)	<u>33,04 kn</u> (kamata)	<u>460,00 kn</u> (ukupno)
UKUPNO:	30.021,69 kn	2.363,96 kn	32.385,65 kn

Navedena dugovanja utvrđena su na temelju slijedećih ovršnih isprava:

Ad 1. Rješenje MF, Porezne uprave, Područnog ureda Split, Ispostava Split, za 2011.godinu,
Klasa: UP/I-411-01/12-02/____, Ur.broj: 513-07-17-08/12-02 od 30.03.2012.

Ad 2. Rješenje MF, Porezne uprave, Područnog ureda Split, Ispostava Split, za 2011.godinu,

Klasa: UP/I-415-02/12-01/2285, Ur.broj: 513-07-17-08/12-01 od 15.07.2012.

Ad.3. Rješenje MF, Porezne uprave, Područnog ureda Split, Ispostava Split, za 2011.godinu,

Klasa: UP/I-411-01/12-02/____, Ur.broj: 513-07-17-08/12-02 od 30.03.2012.

Ad.4. Rješenje MF, Porezne uprave, Područnog ureda Split, Ispostava Split, za 2011.godinu,

Klasa: UP/I-411-01/12-02/____, Ur.broj: 513-07-17-08/12-02 od 30.03.2012.

Ad.5. Rješenje MF, Porezne uprave, Područnog ureda Split, Ispostava Split, za 2011.godinu,

Klasa: UP/I-411-01/12-02/____, Ur.broj: 513-07-17-08/12-02 od 30.03.2012.

Iznos obračunatih kamata iz točke 1. i točke 3. ovog rješenja temelji se na odredbi članka 116. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13 i 26/15).

Točka 2. izreke temelji se na odredbama članka 146. Općeg poreznog zakona.

Nalog iz točke 3. Izreke rješenja temelji se na odredbama članka 148. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/09), iz razloga što postoji opasnost da bi ovršenik raspolaganjem imovinom mogao spriječiti ili znatno otežati izvršenje obveze.

O troškovima postupka riješeno je u skladu s odredbama članka 157. Općeg poreznog zakona.

Žalba ne odgađa provedbu ovrhe temeljem odredbe članka 130. stavak 6. Općeg poreznog zakona. U žalbi se ne mogu iznositi okolnosti koje se odnose na zakonitost ovršne isprave kojom je utvrđen porezni dug.

Slijedom navedenog riješeno je kao u izreci rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja ovršenik ima pravo izjaviti žalbu Ministarstvu financija, Samostalnc sektoru za drugostupanjski upravni postupak u roku(8) dana od dana dostave ovog rješenja.

Žalba se predaje u dva primjerka ovom Područnom uredu prema poreznom mjestu odnos sjedištu neposredno ili putem pošte preporučeno, a može se izjaviti i usmeno na zapisnik.

Na žalbu se plaća upravna pristojba u iznosu od 50,00 kn prema Tbr. 3. Tarife upravnih Pristojbi koja je sastavni dio Zakona u upravnim pristojbama ("NN" br. 8/96 do 94/14).

MP:

PROČELNIK:

Dostavljeno:

1. XY
2. Pismohrana

9.4.3.Ovrha na vrijednosnicama i udjelu u kapitalu

Rješenjem o ovrsi pljenidbom vlasničkih i vjerovničkih vrijednosnih papira odnosno udjela u kapitalu plijene se vrijednosnice. Kada se radi o dionicama izdano rješenje se dostavlja ovršeniku-poreznom dužniku i dioničkom društvu odnosno SKDD (Središnje klirniško depozitarno društvo)⁵¹ koja vodi račun nematerijaliziranih dionica dok se kod ovrhe poslovnih udjela rješenje dostavlja ovršeniku i društvu koje vodi knjigu poslovnih udjela. Pljenidbom se stječe založno pravo na dionici odnosno poslovnom udjelu koje je predmet ovrhe. Zaplijenjeni vlasnički i vjerovnički vrijednosni papiri (vrijednosnice), pod uvjetom da kotiraju, prodaju se na burzi, a ako ne kotiraju, prodaju se na slobodnom tržištu.⁵² Ako zaplijenjeni vlasnički i vjerovnički papiri (vrijednosnice) ne kotiraju na burzi, njihova prodaja mora se oglasiti u dnevnom tisku. SKDD je dužna po primitku rješenja na račun ovršenika upisati da je dionica zaplijenjena i o tome obavijestiti Poreznu upravu. Porezna uprava dužna je prethodno procijeniti tržišnu vrijednost dionica i udjela u kapitalu putem vještaka ili ovlaštenog procjenitelja.

Nakon izvršene procjene obavlja se javna prodaja a procedura je ista kao i kod prodaje nekretnina. Kod pljenidbe poslovnih udjela Društvo u knjigu poslovnih udjela upisuje činjenicu zapljene danom dostave rješenja o ovrsi. Javna prodaja tražbina na temelju udjela u kapitalu obvezatno se objavljuje u dnevnom tisku.

Po obavljenoj dražbi odnosno sklopljenom ugovoru o prodaji poslovnih udjela kupac podnosi registru Trgovačkog suda prijavu o nastaloj promjeni vlasništva e prijavi prilaže predmetni ugovor.

9.4.4.Ovrha na motornim vozilima

Ovrha na motornom vozilu može se predložiti na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave i izvotka iz evidencije Policijske uprave o registriranim i označenim vozilima. Bitno za napomenuti je da ta evidencija nije registar vlasnika vozila već registar onih vozila koji mogu valjano sudjelovati u prometu.⁵³

Ako se vozilo koje je predmet ovrhe ne može pronaći kod ovršenika, Porezna uprava može zatražiti od policije da u obavljanju policijskih poslova, a osobito prilikom nadzora i upravljanja cestovnim prometom i osiguranja državne granice, vozilo zadrži i o tome je

⁵¹ Ministarstvo financija Republike Hrvatske:(2013),Porezni vjesnik br.11“Metodologija rada u ovršnom postupku“

⁵² Rijavec, V.(2013):Vrijednosni papiri u ovrsi,Pravni fakultet Sveučilište u Mariboru,Maribor str.748

⁵³ Pravilnik o registraciji i označavanju vozila „NN“ 151/08 do 83/13

obavijesti. Porezna uprava dužna je u roku od 3 dana, od primitka obavijesti policije, preuzeti vozilo koje je policija na njen zahtjev zadržala. U suprotnom policija će vozilo predati osobi od koje je zadržano, a u tom slučaju Porezna uprava više nema pravo podnijeti zahtjev za zadržavanje vozila.⁵⁴

Radi zadržavanja vozila policija može naložiti stanicama za tehnički pregled vozila i drugim fizičkim i pravnim osobama s javnim ovlastima koje u obavljanju svoje djelatnosti mogu doći do saznanja o mjestu gdje se vozilo nalazi da bez odgode obavijeste policiju o mjestu gdje se vozilo nalazi. Ministarstvo unutarnjih poslova dužno je, u roku od osam dana, na zahtjev Porezne uprave kao ovrhovoditelja iz evidencije o motornim vozilima, dati podatke o tome da li je porezni obveznik – ovršenik upisan kao vlasnik motornog vozila te podatke o vrsti, marki, tipu, modelu, godini proizvodnje, registarskom broju motornog vozila i postojanju tereta na tom vozilu te druge dostupne im podatke.

Primjerak rješenja o ovrsi Porezna uprava dostavlja policijskoj upravi kod koje se vodi upisnik radi provedbe zabilježbe ovrhe.

Zabilježbom ovrhe u upisniku policijske uprave, Porezna uprava stječe založno pravo na motornom vozilu, a prednosni red založnog prava računa se od dana dostave rješenja o ovrsi policijskoj upravi. Nakon zabilježbe ovrhe nije dopušten upis promjene prava vlasništva niti upis tereta na tom motornom vozilu, na temelju raspoložbe ovršenika, bez obzira kada je ta raspoložba poduzeta.

Predaja motornog vozila⁵⁵ kupcu obavlja na način da je kupac dužan položiti (uplatiti) kupovninu i preuzeti motorno vozilo odmah nakon zaključenja dražbe a ako ne izvrši plaćanje smatrat će se da javna prodaja nije uspjela.

Ako postoji založno pravo na vozilu, zbog daljnjeg postupka ovrhe treba utvrditi vrijednost zaloga u odnosu na vrijednost vozila. Ako je vrijednost vozila znatno veća, ovrha će se nastaviti, na način da se iz kupovnine podmire najprije troškovi, zatim upisani zalog, a s ostatkom se namiruje potraživanje Porezne uprave. Ako se ocijeni da se iz vrijednosti vozila, nakon podmirenja upisanog zaloga, ne bi mogla podmiriti tražbina Porezne uprave, ovrha se neće provoditi.⁵⁶

Porezna uprava će zaključkom ovlastiti kupca da na temelju tog zaključka zatraži od policijske uprave svoga prebivališta ili sjedišta izdavanje knjižice vozila i prometne dozvole.

⁵⁴ Ministarstvo financija Republike Hrvatske(2015),Porezni vjesnik br.11:“Metodologija rada u ovršnom postupku“

⁵⁵ Čuveljak,J.(2005):Aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i pravne prakse,Prodaja motornih vozila u ovršnom postupku ,Zagreb,str.677

⁵⁶ Pravilnik o načinu provedbe ovrhe na novčanim sredstvima banke („Narodne novine“ broj 6 /13)

Zaključak treba sadržavati sve podatke potrebne za izdavanje knjižice vozila i prometne dozvole. Porezna uprava kao ovršno tijelo dužna je zaključak dostaviti nadležnoj policijskoj upravi radi upisa u upisnik motornih vozila.⁵⁷

Kupac postaje vlasnik motornog vozila njegovom predajom.

Porezna uprava će posebnim zaključkom odrediti brisanje prava vlasništva ovršenika na prodanom vozilu u upisniku policijske uprave u kojem je ono bilo upisano te brisanje založnog prava u Upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima. Tim će zaključkom odrediti i brisanje prava drugih osoba na motornom vozilu koja prestaju prodajom.

Porezna uprava Središnji ured ne daje suglasnost za brisanje založnog prava sa pokretnina odnosno za brisanje zabilježbe ovrhe-zabrane otuđenja sa motornih vozila. Da li je ekonomski opravdano odnosno svrsishodno upisati založno pravo na motornom vozilu, provesti ovrhu ili ne odnosno istu obustaviti ili izuzeti pojedinu pokretninu iz postupka ovrhe ovisi od procjene područnog ureda Porezne uprave u čijoj nadležnosti i je provedba ovrhe.

⁵⁷ Zakon o upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima („NN“121/05)

9.4.5. Primjer - Zapisnik o javnoj prodaji

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA - POREZNA UPRAVA
PODRUČNI URED DALMACIJA
SLUŽBA ZA NAPLATU I OVRHU**

KLASA: UP/415-02/2016-001/000
UR. BROJ: 513-007-29-08/2016-01

Split,,26. kolovoza 2016.

(OIB OVRŠENIKA)

ZAPISNIK O JAVNOJ PRODAJI

Sastavljen dana 26.08.2016. godine u prostorijama Porezne uprave ,Područnog ureda Dalmacija,Službe za ovrhu o predmetu javne prodaje popisane imovine ovršenika za porezni dug koji je utvrđen prema Rješenju Porezne uprave ,Područnog ureda Dalmacija, Klasa:UP/I 415-02/2010-001/000,Ur.broj:513-07-17-10-0 od dana 22.07.2010.godine

Nazočni: Ime i prezime nazočnih inspektora

Ovrhovoditelj: Referent ovrhe ili inspektor

Ovršenik: XY

Ponudači: 1. Ime i prezime, Adresa, OIB

2. Ime i prezime, Adresa, OIB

3. Ime i prezime, Adresa, OIB

Početak u 09,00 sati.

Kako ovršenik dug po rješenju nije podmirio ili ga nije podmirio u cjelosti pristupa se javnoj prodaji.

Utvrđeno je da su pokretnine koje se izlažu javnoj prodaji procijenjene dana 03.12.2015. godine te da je Oglas o javnoj prodaji dostavljen ovršeniku prijr dana zakazane javne prodaje.

Ovrhovoditelj je objavio da se javnoj prodaji izlažu sljedeća vozila:

Tijekom javne prodaje navjše ponude dali su sljedeći ponuđači:

R.br:	Marka automobila	God. proizv.	Procijenjena vrijed. s PDV-om	Javna prodaja	Mjesto i vrijeme razgledavanja
1.	VOLKSWAGEN 1.6 TDI/GOLF	2009.	60.000,00	I	SPLIT,TTTS Put Vrbovnika bb od 9.00-10.00 sati
2.	PEUGEOT 1.6 HDI PARTNER	2007.	27.000,00	II	SPLIT,TTTS Put Vrbovnika bb od 9.00-10.00 sati
3.	OPEL CLASIC 1.4 ASTRA	2007.	30.000,00	II	SPLIT,TTTS Put Vrbovnika bb od 9.00-10.00 sati
4.	FIAT SCUDO 1.9	1997.	10.000,00	II	SPLIT,TTTS Put Vrbovnika bb od 9.00-10.00 sati
5.	RENAULT 1.4 KANGOO	1999.	10.000,00	III	SPLIT,TTTS Put Vrbovnika bb od 9.00-10.00 sati
6.	CITROEN C5 SX 2.2 HDI	2002.	30.000,00	VI	SPLIT,TTTS Put Vrbovnika bb od 9.00-10.00 sati
7.	PEUGEOT 1.9 D/BOXER	2001.	22.000,00	VI	SPLIT,TTTS Put Vrbovnika bb od 9.00-10.00 sati

- za vozilo pod rednim brojem 1

1. Ime i Prezime ponuđača,adresa,OIB
2. Ime i Prezime ponuđača,adresa,OIB
3. Ime i Prezime ponuđača,adresa,OIB

Utvrđeno je da su zainteresirani ponuđači položili jamčevinu u iznosu od 10% procijenjene vrijednosti vozila.

Kako je najviši iznos ponudio kupac XY iz _____,a njegova ponuda prelazi minimalni iznos ponude od procijenjene vrijednosti gornjeg vozila iskazan u Oglasu,njegova ponuda je prihvaćena.

Ovršenik je obveznik poreza na dodanu vrijednost.

Porez na dodanu vrijednost utvrđuje se u iznosu od 9.300,00 kuna.(46.500,00 kn x 20% = 9.300,00)

37.200,00 x 25% = 9.300,00 kn

Kupac je kupljeno vozilo odmah platio bezgotovinski.

Vozilo će biti predano kupcu po dogovoru, a najkasnije u roku od 5 dana.

Zapisnik je pročitao sudionicima javne prodaje i na isti nisu stavljeni primjedbe.

Jamčevina je po obavljenoj prodaji vraćena ponuđačima.

U Splitu, dana 26. kolovoza, 2016. god.

Dovršeno u 10.45 sati.

Ovršenik: XY, OIB: _____

Kupac:

MP

Ovrhovoditelj:

Ime Prezime ,
Potpis

Ime Prezime ,
potpis

Zapisnik se dostavlja:

1. Ovršeniku u svrhu postupanja sukladno podnescima Porezne uprave, Središnjeg ureda, Klasa: 410-19/13-01/xxx, Ur.broj: 503-07-21-01-14-01 od 08.01.2014. i Klasa: 410-19/14-01/278, Ur.broj: 513-07-21-01/14-02 od 15.09.2014. god., a koji su sastavni dio ovog zapisnika
2. Kupcu
3. Ispostavi Porezne uprave
4. Mup-u
5. Pismohrana-ovdje

9.5. Pljenidba nekretnine

Kada ovlašteni službenik porezne uprave utvrdi da je ovršenik vlasnik određene nekretnine, a druge ovršne radnje nisu dale rezultate u naplati poreznog duga, pristupa provođenju ovrhe na nekretnini.

Prije nego što se podnese Zahtjev nadležnom državnom odvjetništvu za davanje prijedloga za provođenje ovršnih radnji na nekretnini nadležnom sudu, mora se dokazati ovršenikovo vlasništvo na nekretnini.

Pri Uredu za katastar mora se podignuti Posjedovni list i zatražiti njegova identifikacija te se sa tako identificiranim Posjedovni listom nadležnom sudu koji vodi zemljišne knjige (općinski sudovi) predaje i zahtjev za izdavanje zemljišnoknjižnog izvadka koji je dokaz vlasništva za ranijeg vlasnika. A ako ovršenik nije upisan u zemljišnoknjižnom izvadku, kupoprodajni ugovor sa izvadkom je dokaz vlasništva.

Tek kad ovlašteni službenik obavi sve pripremne radnje te utvrdi da je ovršenik vlasnik/suvlasnik nekretnine podnosi Zahtjev nadležnom državnom odvjetništvu za davanje prijedloga nadležnom sudu za provođenje pojedinih ovršnih radnji na nekretninama.

Ovrha na nekretnini provodi se u 4 koraka:⁵⁸

- zabilježbom ovrhe u zemljišne knjige
- utvrđivanjem vrijednosti nekretnine
- prodajom nekretnine i
- namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom

9.5.1 Zabilježba ovrhe

Čim se donese rješenje o ovrsi, sud će po službenoj dužnosti zatražiti da se u zemljišnoj knjizi upiše zabilježba ovrhe. Učinak zabilježbe ovrhe je:⁵⁹

- da nakon upisa zabilježbe ovrhe nije dopušten upis promjene prava vlasništva niti kojeg drugog stvarnog prava utemeljen na raspoložbi ovršenika bez obzira na to kad je ta raspoložba poduzeta
- da ako nekretnina promijeni vlasnika, ovrhovoditelj stječe pravo da tražbinu namiri iz vrijednosti nekretnine (pravo na namirenje), pa se postupak može nastaviti protiv novoga vlasnika,

⁵⁸ Kontrec, D. (2016): HGK - Sektor za trgovinu, Stjecanje prava vlasništva na nekretnini u ovršnom, br. 23

⁵⁹ Zakon o zemljišnim knjigama NN 91/96 do 60/13

- da radnje koje su poduzete ostaju punovažne, a novi vlasnik ne može poduzimati one radnje koje ne bi mogao ni prijašnji vlasnik,
- da ovrhovoditelj koji je predložio ovrhu, a nije prije stekao hipoteku, stječe zabilježbom pravo da se iz nekretnine namiri prije osobe koja na toj nekretnini kasnije stekne hipoteku ili pravo na namirenje,
- da nakon upisa zabilježbe ne može na toj nekretnini provesti poseban ovršni postupak za namirenje druge tražbine, već novi ovrhovoditelj stupa u već pokrenuti postupak, najkasnije do pravomoćnosti rješenja o dosudi.⁶⁰

9.5.2. Utvrđivanje vrijednosti nekretnine

Vrijednost nekretnine sud utvrđuje zaključkom po slobodnoj ocjeni na temelju obrazloženog nalaza i mišljenja ovlaštenog sudskog vještaka ili procjenitelja, odmah na ročištu nakon što je omogućio strankama, založnim vjerovnicima, sudionicima u postupku i osobama koje imaju pravo prvokupa da se o procjeni izjasne⁶¹.

Pri tome mora voditi računa o umanjenju vrijednosti nekretnine zbog određenih prava i tereta koje na nekretnini ostaju nakon prodaje. Kako se vrijednost nekretnine utvrđuje zaključkom, protiv te odluke nije dopušten pravni lijek te je na sud pala velika odgovornost da pravilno utvrdi kako se u bilo kojem slučaju ne bi pogodovalo nekoj od stranaka u postupku.

9.5.3. Prodaja nekretnine

Daljnja ovršna radnja je prodaja nekretnine. Naime, nakon provedbe postupka za utvrđivanje vrijednosti nekretnine sud donosi zaključak o prodaji kojim se utvrđuje vrijednost nekretnine i određuju način i uvjeti prodaje. Prije se prodaja putem dražbe obavljala u sudskoj zgradi ali prema novoj odredbi čl. 95. a OZ sada to provodi Financijska agencija (Fina) dok je obveza suda da zahtijeva od Fine prodaju.⁶²

Sud će morati Fini dostaviti rješenje o ovrsi, izvadak iz zemljišne knjige i zaključak o prodaji. Agencija kod toga ima istu poziciju kao i sudski ovršitelj stoga ima pravo tražiti od ovrhovoditelja predujam za pokriće troškova koje će imati u vezi s prodajom nekretnine, te je taj predujam ovrhovoditelj dužan platiti u roku od osam dana od primitka poziva na uplatu. Ako ovrhovoditelj to ne učini u danom roku, Fina neće provesti prodaju nekretnine, nego će o tome obavijestiti ovršni sud, koji će potom obustaviti ovrhu. Vjerojatno najveću novost u

⁶⁰ Kontrec,D.(2016): HGK - Sektor za trgovinu, Stjecanje prava vlasništva na nekretnini u ovršnom,br.23

⁶¹ Kontrec,D.(2016): HGK - Sektor za trgovinu, Stjecanje prava vlasništva na nekretnini u ovršnom,br.23

⁶² Ovršni zakon „Narodne Novine“ 112/12, 25/13, 93/14, 55/16

provedbi ovrhe na nekretninama predstavlja elektronička javna dražba. Naime, izmijenjenim čl. 97. OZ propisuje se da se prodaja nekretnina obavlja elektroničkom javnom dražbom, te da ista počinje objavom poziva na sudjelovanje u istoj. Poziv na sudjelovanje u elektroničkoj dražbi obavezno sadrži način i uvjete prodaje, datum i vrijeme početka i završetka elektroničke dražbe, vrijeme kada osobe zainteresirane za kupnju nekretnine mogu razgledati nekretninu, kao i druge potrebne podatke. Taj poziv se objavljuje na mrežnim stranicama Fina ali se može objaviti i u sredstvima javnog priopćavanja na prijedlog stranke. Bitan je i rok koji mora proteći od objavljivanja poziva do početka prikupljanja ponuda, odnosno od trenutka kada se objavi poziv za sudjelovanje u elektroničkoj dražbi, do trenutka početka prikupljanja ponuda mora proteći najmanje 60 dana. Elektronička dražba provesti će se i ako u njoj sudjeluje samo jedan ponuditelj. Na prvoj elektroničkoj dražbi nekretnina se ne može prodati ispod 4/5 utvrđene vrijednosti nekretnine, a na drugoj ispod 3/5 utvrđene vrijednosti nekretnine. Samo prikupljanje ponuda traje 10 dana, pa ako se na prvoj dražbi ne prikupi nijedna valjana ponuda, druga elektronička javna dražba počinje objavom poziva na sudjelovanje prvog dana nakon završetka prve elektroničke javne dražbe.⁶³

Ako se ni na drugoj dražbi ne prikupi nijedna valjana ponuda, Fina će o tome obavijestiti sud, koji će potom obustaviti ovrhu. Obustava ovrhe ne sprječava pokretanje novog ovršnog postupka radi naplate iste tražbine na istoj nekretnini. Ovrhovoditelj ima pravo najkasnije u roku od tri dana po završetku druge elektroničke dražbe predložiti sudu, ako se nekretnina nije prodala niti na drugoj dražbi, da se u njegovu korist zasnuje založno pravo na nekretnini radi osiguranja tražbine radi čije je naplate ovrha određena.

Elektronička javna dražba završava u trenutku koji je unaprijed određen u pozivu na sudjelovanje. Fina je dužan odmah nakon završetka elektroničke dražbe izvijestiti sud o prikupljenim ponudama i drugim potrebnim podacima, a sudac će nakon toga utvrditi koji je kupac ponudio najveću cijenu i da su ispunjene pretpostavke da mu se nekretnina dosudi. Rješenje o dosudi izrađuje se u pisanom obliku a objavljuje na oglasnoj ploči suda i na mrežnim stranicama Fina, te se smatra da je rješenje dostavljeno svim osobama kojima se dostavlja zaključak o prodaji te svim sudionicima u dražbi istekom trećeg dana od dana njegova isticanja na oglasnu ploču. Ako netko želi da mu rješenje i fizički bude dostavljeno, tada to mora tražiti, ali to ne utječe na rokove za žalbu.⁶⁴

U rješenju o dosudi sud će odrediti da će se nekretnina dosuditi i kupcima koji su ponudili

⁶³ FINA-Službena stanica: <http://www.fina.hr/Default.aspx>

⁶⁴ Ministarstvo financija Republike Hrvatske (2015): Porezni vijesnik br. 11: „Metodologija rada u ovršnom postupku

nižu cijenu, redom prema veličini cijene koju su ponudili, ako kupci koji su ponudili veću cijenu ne polože kupovninu u roku koji im je određen ili koji će im biti određen. U tom slučaju sud će donijeti posebno rješenje o dosudi svakom sljedećem kupcu koji je ispunio uvjete. Kupovna se uplaćuje na poseban račun u FINE koja će izvršiti prijenos sredstava u trenutku kada za to dobije nalog ovršnog suda. U rješenju o dosudi je određeno da se nakon pravomoćnosti rješenja i nakon što je kupac položio kupovninu u zemljišne knjige upiše pravo vlasništva na dosuđenoj nekretnini u korist kupca te da se brišu prava i tereti na nekretnini koji prestaju njenom prodajom. Nakon pravomoćnosti rješenja o dosudi i nakon što kupac položi kupovninu, sud donosi zaključak o predaji nekretnine kupcu.

9.5.4. Namirenje ovrhovoditelja i vjerovnika

Zadnja ovršna radnja predviđena kod ovrhe na nekretnini je namirenje vjerovnika.

Kao i do sada pretpostavka da bi došlo do namirenja da je rješenje o dosudi postalo pravomoćno i da je kupac položio kupovninu. Iz prodajne cijene namiruju se ovrhovoditelji na čiji je prijedlog određena ovrha, založni vjerovnici i kad nisu prijavili svoje tražbine, osobe koje imaju pravo na naknadu za osobne služnosti i druga prava koja prestaju prodajom, Republika Hrvatska i općine, gradovi i županije po osnovi poreza i drugih pristojbi. Samo namirenje odvija se kroz isplatne redove i to od prvog do petog isplatnog reda u skladu sa zakonskim aktima. Ukoliko iznos kupovnine ne bi dostajao za namirenje tražbina prvog isplatnog reda, namirivati će se razmjerno svojoj visini.

10. TROŠKOVI OVRHE

Troškove ovrhe⁶⁵ snosi ovršenik. Ako ima više ovršenika oni su solidarni dužnici. Najmanji iznos troškova ovrhe iznosi 200,00 kuna. Troškovi se naplaćuju u postupku ovrhe prije naplate poreznog duga. Troškovi se utvrđuju rješenjem o ovrsi kojim se provodi pojedina ovršna radnja. Svi naknadni troškovi koji nisu utvrđeni rješenjem o ovrsi utvrđuju se posebnim rješenjem u roku od osam dana od dana nastanka odnosno po okončanju ovršnog postupka. Nakon što je rješenje o ovrsi odnosno posebno rješenje kojim su utvrđeni troškovi ovrhe postalo izvršno, obavezno je bez odlaganja u poreznom knjigovodstvu na računu 4251 zadužiti ovršenika za pripadajući iznos troškova ovrhe.

Kada je porezni dug obuhvaćen rješenjem o ovrsi u cijelosti plaćen prije donošenja samog rješenja o ovrsi (primjerice, uplate nisu vidljive na knjigovodstvenoj kartici u trenutku donošenja rješenja o ovrsi) ručnim nalogom provesti će se storno zaduženja proknjiženog troška ovrhe.

11. OVRHA U RH VS OVRHA U ŠVICARSKOJ KONFEDERACIJI

Već smo spomenuli u više navrata kao je Fina – financijska agencija u Republici Hrvatskoj zadužena za provedbu ovršnog postupka dok takve postupke u Švicarskoj provode nadležni uredi (službe) za prisilnu naplatu, tzv. *Betreibungsamt*⁶⁶.

Svaki Ured za provođenje ovrha u Švicarskoj ima jednu do dvije nadzorne institucije u domicilnom kantonu (sudovi), dok je najviša instanca odlučivanja u sporovima oko ovrhe Vrhovni sud Švicarske. Uredi za provođenje ovrhe nadležni su kako za fizičke tako i za pravne osobe

Postupak ovrhe u Švicarskoj uvelike odstupa od istih postupaka u većini zemalja a osnovna razlika leži u činjenici da postupak ovrhe u Švicarskoj ne poznaje institut ovršne isprave u smislu pokretanja ovršnog postupka. Svatko, dakle, može protiv svakog pokrenuti ovršni postupak bez prilaganja ovršne ili vjerodostojne isprave, pri čemu se o osnovanosti zahtjeva ovršitelja odlučuje kasnije u postupku. Ukoliko se ovršenik odluči ne braniti u postupku ovrha se svejedno provodi do kraja.

Sam postupak ovrhe se provodi brzo, maksimalno je pojednostavljen i nije skup za ovršitelja

⁶⁵ Ministarstvo financija Republike Hrvatske: "Metodologija rada u ovršnom postupku"

⁶⁶ https://commonc.wikipedija.org/wiki/Category:Economy_of_Switzerland_by_canton

a tome uvelike pridonosi činjenica da uredi za ovrhu raspolažu posebnim softverom koji automatizira sam postupak, sadrži sve potrebne formulare i nudi mnoge pravne savjete.

Princip rada je da se ovrhovoditelj ulogira u kompjutorski ovršni sustav, ispuní podatke u obrascu a sustav sam generira Rješenje o ovrši i dostavlja ga ovršeniku bez nepotrebnih i prekomjernih troškova što kod nas nije slučaj.

11.1 Zakonski okviri

Još jedna razlika koja uvelike daje prednost Švicarskoj je zakon koji je stabilan.

Zakonska osnova za provođenje postupka ovrhe je Savezni zakon o ovrši i stečaju od 11.04.1889. godine (Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, SchKG; SR 281.1). Naime radi se o zakonu koji je više od 100 godina star a regulira područje ovrhe, i uz određene prilagodbe potrebama modernog društva (izmjene i dopune donesene 1994. godine te različite novele između 1994. i 1997. godine) u obliku u kojem je 01.01.1997. godine stupio na snagu vrijedi još i danas.

U zakonodavstvu Republike Hrvatske to i nije slučaj već zbog nedovoljno preciznog legislativnog uređenja u razdoblju od 1996. do 2006. godine Ovršni zakon podliježe reviziji čak 4 puta što upućuje na činjenicu da je podložan čestim promjenama.

11.2. Ekonomski aspekti provođenja ovrha

Moramo spomenuti i da se u Švicarskoj godišnje podnese više od 2 milijuna zahtjeva za provođenje ovrhe a u odnosu na broj stanovnika to predstavlja cca 22% od ukupnog broja. Ukupna vrijednost svih ovrha provedenih u Švicarskoj na godišnjoj razini prelazi milijardu CHF. Otprilike 1/3 svih ovršnih postupaka otpada na porezna potraživanja države (uglavnom PDV), kantona i općina. Po učestalosti slijede ovrhe zbog nepodmirenih premija za obvezno zdravstveno osiguranje te nepodmirenih doprinosa za mirovinsko osiguranje što kod nas nije slučaj.⁶⁷

U Hrvatskoj se najveći dio dugovanja odnosi na dug građana prema bankama kao vjerovnicima, koji prelazi polovinu svote ukupnoga duga a prema visini duga slijedi dugovanje prema središnjoj državi sa 10,12%, osiguravajućim društvima sa 3,15%, telekomunikacijskim tvrtkama sa 2,67%, leasing i factoring tvrtkama sa 2,52% udjela te dug prema tvrtkama što se može i iščitati iz navedene tablice. (tablica 1).

Iz prikazane tablice razvidno je dakle da banke zauzimaju vodeće mjesto s čak 55% udjela u odnosu na sva dugovanja građana koji je iznosio 39,17 milijardi kuna.

⁶⁷ https://commonc.wikipedija.org/wiki/Category:Economy_of_Switzerland_by_canton

Još napominjemo kako su od 1. siječnja 2011. do 31. svibnja 2016. godine zaprimljene 6.573.072 osnove, od čega se 28,72% odnosi na poslovne subjekte, a 71,28% na građane.

Tablica 1. Dug građana segmentiran po vjerovnicima (skup) – stanje 31. 5. 2016.

Stanje na dan	Vrsta (skup) vjerovnika	Iznos duga
31. 5. 2016.	Banke, kreditne unije, ŠKZ i štedionice	20.759.315.053,63
31. 5. 2016.	Leasing i factoring društva	987.142.624,14
31. 5. 2016.	Osiguravajuća društva	1.235.400.920,65
31. 5. 2016.	Tvrtke - kartično poslovanje	802.880.489,94
Ukupan dug prema financijskom sektoru		23.784.739.088,36
31. 5. 2016.	Središnja država	3.963.063.688,71
31. 5. 2016.	Županije, gradovi/općine (JLP(R)S)	365.625.621,58
Ukupan dug prema središnjoj državi i JLP(R)S		4.328.689.310,29
31. 5. 2016.	Telekomunikacijske tvrtke (usluge)	1.045.900.928,98
31. 5. 2016.	Odvjetnici i sudski vještaci	393.724.258,98
31. 5. 2016.	Komunalne tvrtke (usluge)	302.924.895,74
31. 5. 2016.	Svi ostali vjerovnici (ostale tvrtke, građani, obrti ...)	9.311.554.663,32
SVEUKUPAN iznos duga građana		39.167.533.145,67

Izvor: Fina, <http://www.fina.hr/Default.aspx>

11.3 Ovlaсти Ureda za provođenje postupka ovrhe

Ured za provođenje ovrhe (u daljnjem tekstu Ured)⁶⁸ u Švicarskoj ima šire ovlasti nego je to slučaj u Hrvatskoj a i u većini drugih zemalja Europe. Naime, službenici Ureda imaju zakonske ovlasti koje su šire čak i od ovlasti policijskih službenika u smislu da su ovlašteni bez valjanog naloga za pretres, u postupku pljenidbe imovine, ući u stambene prostore, otvarati ormariće, vrata drugih prostorija, podruma itd. i to čak, pod određenim okolnostima, bez prisustva ovršenika. Također, ovlašteni su osigurati prostorije, plombirati iste, a isto tako imaju ovlasti naložiti privođenje ovršenika od strane policije.

Nadalje, u postupku provođenja ovrhe prestaje važiti institut bankarske tajne pri čemu banke moraju omogućiti službenicima Ureda potpuni uvid u bankovne račune, pa čak i u pretince u trezorima banaka. Naravno, jedna od osnovnih ovlasti Ureda je i mogućnost blokiranja novčanih sredstava na računima bez obzira na porijeklo istih.

11.4. Postupak provođenja ovrhe

Sami postupak provedbe ovrhe ne razlikuje se puno od našeg postupka. Implicira se u tri

⁶⁸ https://commonc.wikipedija.org/wiki/Category:Economy_of_Switzerland_by_canton

faze provođenja a započinje kada ovršitelj podnese zahtjev za pokretanje postupka ovrhe nadležnom Uredu nakon čega isti izdaje nalog za plaćanje ovršeniku.

Nakon prve faze postoje tri mogućnosti :

- ovršenik ispunjava obvezu prema ovršitelju, uplaćuje traženi iznos i postupak se obustavlja.
- ovršenik ne ispunjava zahtjev odnosno ne podmiruje iznos s naloga za plaćanje, a da se pri tom ne usprotivi zahtjevu, slijedi ovrha.
- ovršenik pobija navode ovršitelja te traži pokretanje postupka pred nadležnim sudom.

Ukoliko se potražnja ovršitelja temelji na pravomoćnoj sudskoj presudi onda su prava ovršenika u skraćenom sudskom postupku bitno ograničena jer se u tom slučaju ne raspravlja o zakonitosti pravomoćne sudske presude i konzekvencama koje iz nje proizlaze, već ovršenik može samo pokušati dokazati da je obveza već ispunjena ili otišla u zastaru. Potraživanja države, javne televizije i javnopravnih tijela u postupku imaju pravni status sličan pravomoćnoj sudskoj presudi te se ne ispituje njihova vjerodostojnost. Ukoliko ovršitelj ne raspolaže vjerodostojnom ispravom ili pravomćnom sudskom presudom može pokrenuti tzv. tužbu za priznanje kojom zahtjeva od suda da donese meritornu odluku da li postoji pravo na potraživanje ili ne. Dakle, nakon što je pravomoćnom sudskom presudom utvrđeno postojanje tražbine na strani ovršitelja prema ovršeniku, ovršitelj ima pravo najranije dvadeset dana od dostave presude, a najkasnije u roku od godinu dana zatražiti od nadležnog Ureda nastavak ovršnog postupka nad ovršenikom.

Nakon zaprimanja zahtjeva za nastavkom postupka ovrhe Ured samostalno odlučuje kojom metodom će provesti ovrhu i naplatiti potraživanja od ovršenika.

Pri tome su mu dvije mogućnosti na raspolaganju:

1. blokada imovine i stvarnih prava ukoliko se radi o fizičkoj osobi ili
2. stečaj ukoliko se radi o pravnoj osobi.

Fizičke osobe zaprimaju najavu blokade, a pravne osobe prijetnju stečajem.

Nakon što pošalju pravnim osobama prijetnju stečajem, ovlasti Ureda tu prestaju, a eventualni stečaj provode sudovi. Fizičke osobe pozivaju se na razgovor u Ured te im se predstavlja modalitet provođenja ovrhe ili se pristupa direktno blokadi.

Kao zanimljivost valja spomenuti i tzv. *tajnu ovrhu* nad osobnim dohotkom gdje Ured za provođenje postupaka ovrhe omogućuje ovršeniku da osobno svaki mjesec uplaćuje na račun Ureda određeni iznos osobnog dohotka, a koji onda Ured prosljeđuje ovršitelju, tako da

poslodavac ovršenika ne sazna za postojanje ovrhe nad svojim zaposlenikom i ovršenik izbjegne eventualne neugodnosti sa poslodavcem.

Ovršitelj mora najranije u roku od 30 dana, a najkasnije u roku od godine dana od blokade imovine ovršenika Uredu predati zahtjev za prodaju imovine ovršenika radi naplate potraživanja.

Nakon zaprimanja zahtjeva Ured poduzima potrebite radnje za prodaju predmetne imovine. Imovina se u pravilu nudi na javnoj dražbi isto kao i u Hrvatskoj. Ukoliko se od dobivenih sredstava ne mogu podmiriti ukupna potraživanja ovršitelja Ured izdaje ovršitelju Potvrdu o nenaplaćenim potraživanjima (tzv. Verlustschein) koji ima rok zastare od 20 godina. Treba naglasiti da na iznos duga ne teku zatezne kamate.

Potvrda o nenaplaćenim potraživanjima ovlašćuje ovršitelja da u roku 20 godina od njenog izdavanja u bilo kojem trenutku, ukoliko ima saznanja da ovršenik raspolaže sa neakvom imovinom, može ponovo pokrenuti postupak ovrhe i naplatiti dio ili cijelo svoje potraživanje prema ovršeniku.

12.ZAKLJUČAK

Porezna uprava je dio državne uprave Republike Hrvatske koja svojim ustrojstvom, djelokrugom i ovlastima sudjeluje u donošenju porezne politike, u što spada i sam ovršni postupak poreznog duga. U tom postupku prisilne naplate Porezna uprava nalaže ili provodi isti s drugim tijelima državne uprave, u skladu sa zakonskim propisima, na način koji je opisan u ovom radu.

Unatoč čestim izmjenama zakona Porezna uprava uz Financijsku agenciju snosi najviše odgovornosti za provođenje prisilne naplate poreznog duga prema državi. Ta odgovornost ne prestaje dostavljanjem Rješenja o ovrsi Fini radi daljnjeg provođenja ovršnog postupka, već je Porezna uprava dalje dužna brinuti o naplati poreznog duga i iscrpiti sve pravne putove radi naplate dugovanja.

Nažalost, postavljena uvodna hipoteza : *“Da li je ovršni postupak nužno sredstvo prisile za naplatu potraživanja ?* je istinita. Dakle, ovršni postupak je nužno i neizostavno sredstvo koje se primjenjuje sve češće u porezno-pravnom odnosu jer dug nije moguće naplatiti „normalnim“ putem, odnosno poreznim obveznicima nije dana mogućnost uplaćivanja iznosa u skladu sa svojim financijskim mogućnostima. Osim financijskih prepreka kao ostale razloge nepodmirenja poreznih obveza možemo navesti izbjegavanje plaćanje istih i poreznu utaju. Naime, u današnje vrijeme veliki broj poduzeća svaki dan propada i zatvara se dok nelikvidnost i nezaposlenost rapidno rastu. U državi zahvaćenoj gospodarskom krizom kao što smo mi, politika prisilne naplate poprima agresivnu notu te izgleda kao oblik kažnjavanja. U takvim okolnostima teže nam padaju velika porezna opterećenja pa nije čudo što sve više poreznih obveznika traži izlaz u legalnim alternativama.

Stoga se osnivaju poduzeća u kojima se gomilaju dugovi bez namjere da se podmire. Zatim se otvaraju nova, pod drugim imenom, od istih osoba sa istim ishodom. A tu priča ne prestaje već postaje problem svakodnevnice. Kako se ona ne bi nastavila Porezna uprava godinama se trudi pronaći učinkovito rješenje za uspješno sprječavanje porezne utaje i izbjegavanje plaćanja poreznih obveza.

Ulaskom u EU okrenuli smo se suvremenim metodama i tehnikama koje sa sobom nose učinkovitije i kvalitetnije rješavanje problema. No relativno smo još daleko od korjenitih promjena, čiji bi cilj bio smanjenjem poreznih utaja osigurati veći priljev sredstava u državni proračun a sve u svrhu korištenja politike prisilne naplate kao prevencije a ne represije.

U konačnici krajnji cilj nam je educiranjem službenika i poreznih dužnika povećati dobrovoljno plaćanje poreza da bi se instrument ovrhe koristio kao iznimka a ne kao pravilo.

Iako je kod nas praksa ne plaćati porezne obveze i istim se pohvaliti, mišljenja sam da ključ za drugačiji pristup „leži“ u povjerenju, suradnji i obostranom uvažavanju između poreznih obveznika i porezne uprave što ne može zamijeniti nijedan zakonski propis ma koliko bio normativno jak.

POPIS POJMOVA

Ovrhovoditelj: osobu koja je pokrenula postupak radi ovrhe neke tražbine te osobu u čiju je korist taj postupak pokrenut po službenoj dužnosti

Ovršenik: označava osobu protiv koje se tražbina ostvaruje.

Ovršno rješenje: označava rješenje o utvrđivanju poreza uređeno zakonom ili temeljem nadzora koje je postalo izvršno u poreznom postupku

Ovršni postupak: dio porezno-pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava.

Tražbina: označava pravo na neko davanje, činjenje, nečinjenje ili trpljenje,

Prigovor: institut protiv radnje, ne protiv odluke

Rješenje o ovrsi: označava rješenje kojim je u cijelosti ili djelomice prihvaćen ovršni prijedlog ili kojim se ovrha određuje po službenoj dužnosti.

Vjerodostojna isprava: račun, mjenica i ček s protestom i povratnim računima kad je to potrebno za zasnivanje tražbine, javna isprava, izvadak iz poslovnih knjiga, po zakonu ovjerovljena privatna isprava te isprava koja se po posebnim propisima smatra javnom ispravom

Žalba: redovno pravno sredstvo koje se ulaže protiv prvostupanjske odluke (najčešće suda) a to su presude ili rješenja radi zaštite ugroženog ili povrijeđenog subjektivnog prava žalitelja, kao i prekršenih formalnih ili materijalnih propisa.

POPIS LITERATURE

Literatura:

1. Anić,I.(2005) : Hrvatska i komparativan javna uprava,str.9
2. Čuveljak,J.(2005):Aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i pravne prakse,Prodaja motornih vozila u ovršnom postupku, Zagreb,str.677
3. Kontrec,D. (2016) : HGK - Sektor za trgovinu, Stjecanje prava vlasništva na nekretnini u ovršnom postupku, br.23
4. Kunštek, E.,Bodul,D. (1991):Parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom. Zb. Prav. fak. Sveuč. Rijeka v. 29, br. 1,(hrcak.srce.hr)
5. Ministarstvo financija Republike Hrvatske (2015): Porezni vijesnik br. 11: „Metodologija rada u ovršnom postupku“
6. Rechberger, W. H., Oberhammer, P., Exekutionsrecht, 3. izd., Wien, 2002., str.164.
7. Rijavec,V.(2013): Vrijednosni papiri u ovrsi,Pravni fakultet Sveučilište u Mariboru, Maribor, str.748
8. Šinković,Z.(2013): Priručnik iz financijskog prava za internu upotrebu,str 64-65
9. Triva-Dika(2004):Građansko parnično pravo,str.625.
10. Triva, S.(1984): Sudsko izvršno pravo, Opći dio, 2. izd., Zagreb, str. 168
11. Vidović, A. (2016): RRI(F(Računovodstvo, revizija i financije):Ovrha na plaći - novosti u 2016. br.2,str.135-139

Zakonski propisi:

1. Opći porezni zakon „Narodne Novine“ 147/08 do 44/16
2. Ovršni zakon „Narodne Novine“ 112/12, 25/13, 93/14, 55/16
3. Pravilnik o registraciji i označavanju vozila „NN“ 151/08 do 83/13
4. Pravilnik o načinu provedbe ovrhe na novčanim sredstvima banke „NN“ 112/12
5. Zakon o općem upravnom postupku „Narodne Novine“ 47/09
6. Zakon o deviznom poslovanju „NN“ 96/03 do 76/13
7. Zakon o upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima („NN“121/05)
8. Zakon o zemljišnim knjigama NN 91/96 DO 60/13

Internet:

1. FINA-Službena stanica: <http://www.fina.hr/Default.aspx>
2. https://commonc.wikipedija.org/wiki/Category:Economy_of_Switzerland_by_canton
3. <https://gov.hr/moja-uprava/pravna-drzava-i-sigurnost/pravna-zastita/ovrha/1820>
4. <http://www.fina.hr/Default.aspx?sec=1490>
5. <http://www.isplate.info/zasticeni-racun.aspx>
6. Internet stranice Ministarstva financija, Porezne uprave
7. Ius Info: Službena stranica: članak „Prisilna naplata poreza“: Marina Turković

SAŽETAK:

Da bi se ovršni postupak proveo sukladno zakonskim i podzakonskim propisima potrebno je poštivati osnovna načela o kojima ovisi zakonito vođenje ovršnog postupka. Fokus rada bit će usmjeren na značaj ovršnog postupka, tko su njegovi sudionici te na koji način se provodi ovršni postupak u suradnji s drugim institucijama. Zaključno, ovršni postupak sve češće postaje neizostavno sredstvo prisilne naplate koje se koristi u svrhu povećanja državnog proračuna što i nije neka novost s obzirom na gospodarsko stanje u državi.

KLJUČNE RIJEČI: Ovršni postupak; ovrha; porezno-pravni odnos.

SUMMARY:

In order to enforcement proceedings conducted in accordance with laws and regulations is necessary to respect the basic principles on which the lawful conduct of enforcement proceedings . The focus of the work will focus on the importance of enforcement proceedings, who are its participants and how the enforcement proceedings carried out in collaboration with other institutions . In conclusion , enforcement proceedings are increasingly becoming indispensable means of enforced collection that is used to increase the state budget which is nothing new with regard to the economic situation in the country .

KEY WORDS : Enforcement proceedings ; enforcement ; tax - law relationship.